

Opinion:

Undersøkelse om mobbing/ trakassering og seksuell trakassering

Norsk Sjømannsforbund

Februar-mars 2023

Henrik Høidahl / Opinion / e: hh@opinion.no / m: 99261015

Innhold

1	Om prosjektet	Side 3-7
2	Hovedfunn	Side 8-12
3	Om metode, utvalg og spørreskjema	Side 13-17
4	Mobbing og trakassering på arbeidsplassen	Side 18-27
5	Seksuell trakassering på arbeidsplassen	Side 28-34
6	Utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel	Side 35-42
7	Forhold knyttet til mobbing og trakassering på arbeidsplassen	Side 43-53
8	Forhold knyttet til seksuell trakassering på arbeidsplassen	Side 54-64
9	Varsling på arbeidsplassen – selv berørt	Side 65-70
10	Varsling på arbeidsplassen – andre berørt	Side 71-76
11	Varslingsrutiner på arbeidsplassen	Side 77-79

Om prosjektet

OPPDRAKSGIVER

Norsk Sjømannsforbund

v/ Stein Grøthe, Lena Dyring og Kurt Inge Angell

Opinion: Henrik Høidahl, prosjektansvarlig

METODE

Kvantitativ metode. Unik lenke til webundersøkelse sendt til medlemmenes personlige e-postadresse.

FORMÅL

Kartlegge forekomst og omfang av mobbing/trakassering og seksuell trakassering blant forbundets medlemmer

MÅLGRUPPE

Norges Sjømannsforbunds medlemsmasse
→ Yrkesaktive medlemmer og lærlinger

GJENNOMFØRING

Datainnsamling: 20.02.23 – 08.03.23

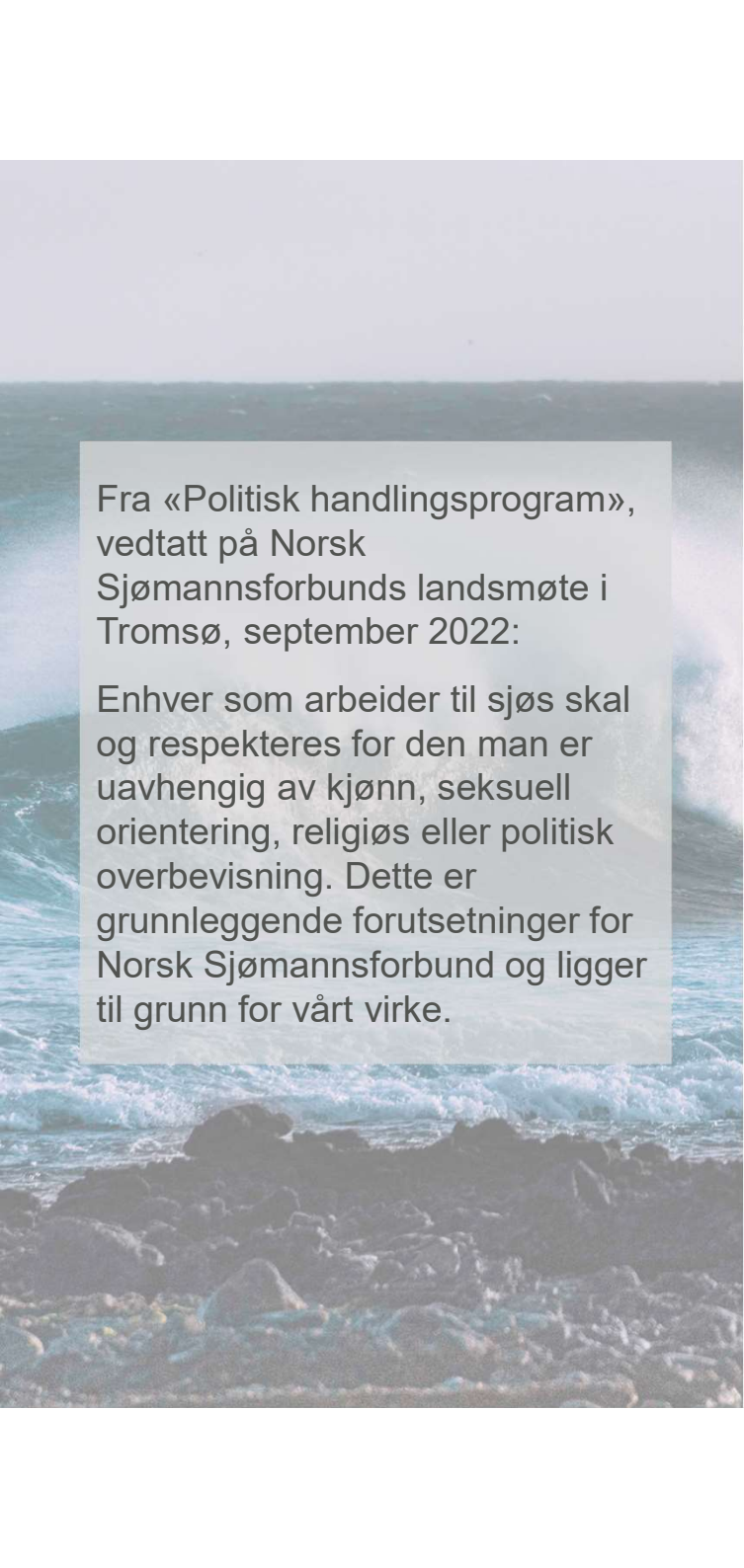
Rapportlevering: 20.04.23

UTVALG

Totalt 1130 har gitt sitt samtykke til å delta i undersøkelsen. Utvalget er vektet på kjønns- og aldersvariabelen for å rette opp eventuelle skjevheter på disse variablene.

Om prosjektet

Fra «Politisk handlingsprogram», vedtatt på Norsk Sjømannsforbunds landsmøte i Tromsø, september 2022:

Enhver som arbeider til sjøs skal og respekteres for den man er uavhengig av kjønn, seksuell orientering, religiøs eller politisk overbevisning. Dette er grunnleggende forutsetninger for Norsk Sjømannsforbund og ligger til grunn for vårt virke.

Landsmøtet til Norsk Sjømannsforbund, som ble avholdt i Tromsø i september 2022, vedtok et politisk handlingsprogram med et tydelig oppdrag på bl.a. temaet likestilling, trakassering og diskriminering for den neste fireårsperioden. Det er grunn til å anta at ulike problematiske forhold knyttet til likestilling, trakassering og diskriminering er en like stor utfordring hos Norsk Sjømannsforbund som ellers i samfunnet.

På oppdrag fra Norsk Sjømannsforbund har Opinion søkt å kartlegge og få kunnskap og innsikt om hvor stor utfordringen med mobbing/trakassering og seksuell trakassering er blant forbundets medlemmer og hvor mange som opplever, eller har opplevd dette, i sin arbeidssituasjon. Kort sagt er undersøkelsen lagt opp slik at vi kan si noe om forekomsten og omfanget av mobbing/trakassering og seksuell trakassering. Vi ønsker takke alle som har deltatt i undersøkelsen.

Undersøkelser viser at omfanget av mobbing og seksuell trakassering varierer både med måten det defineres og måten det måles på. Ved enkeltspørsmål uten definisjon ligger definisjonsmakten hos den som svarer, hvilket innebærer at sjansen for at man ikke måler det samme er veldig høy. Studier viser også at kvinner rapporterer uønskede og plagsomme seksuelle handlinger, men benevner ikke disse erfaringene som seksuell trakassering, hvilket kan skyldes manglende kunnskap om hva seksuell trakassering er (FFI-rapport 17/16767, Metodeutvikling for kartlegging av mobbing og seksuell trakassering i Forsvaret, 2018).

Siden terskelen for mobbing og trakassering oppleves og oppfattes ulikt, er det altså ikke nok å kun stille direkte spørsmål om utsatthet for eller opplevelser av mobbing og trakassering for å forstå forekomsten og omfanget av dette. Det er ikke unaturlig at det er en differanse mellom andelen som oppgir at de har blitt utsatt for mobbing eller trakassering og andelen som oppgir at de har blitt utsatt for konkret oppførsel som anses som mobbing og trakassering. Vi har derfor operasjonalisert begrepene og stiller flere spørsmål om ulike former for hendelser eller opplevelser.

Om prosjektet

I denne undersøkelsen har vi valgt å gå tidlig ut med en definisjon og spørre direkte om «mobbing og trakassering» og «seksuell trakassering», for så å gå ut bredere og mer åpent og spørre om «annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel» på grunnlag av ulike forhold, for så å gi respondentene et spørsmåls-/utsagnsbatteri som omhandler mobbing og trakassering (11 utsagn) og seksuell trakassering (11 utsagn) uten å nevne «mobbing», «trakassering» eller «seksuell trakassering» ved navn (form: «utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din»). Undersøkelsen inneholder også spørsmål om varsling på egne og andres vegne, hva varselet gjelder, konsekvenser av varselet og om det er varslingsrutiner på arbeidsplassen.

Undersøkelsen skal oppleves relevant uavhengig av kjønn, alder, seksuell orientering, stillingsnivå, religiøs overbevisning, etnisitet eller politisk tilhørighet.

En begrensning ved en slik undersøkelse er at vi ikke får et fullstendig bilde av omfanget av mobbing og trakassering – uansett metode, omfang og dybde på selve undersøkelsen. Som i samfunnet ellers vil det være mørketall når det gjelder både forekomst, omfang og graden av alvorlighet, noe som gjelder mange undersøkelser som søker å kartlegge sensitive tema, for den enkelte eller virksomheten/organisasjonen man er en del av eller representerer. Andre eksempler er arbeidslivskriminalitet, kjøp/utførelse av svart arbeid, skattemoral, rusvaner, rasisme eller andre former for diskriminering.

Undersøkelsen er gjennomført som en kvantitativ kartlegging med en web-undersøkelse tilpasset PC/Mac, mobil og nettbrett. Undersøkelsen ble sendt til personlige e-postadresser registrert i Norsk Sjømannsforbunds medlemsregister. Alle medlemmer ble tildelt unike id-nummer. I prosjektet er det lagt vekt på å forberede medlemmene på undersøkelsen, etablere/styrke tillit, legge til rette for trygge rammer, stille gode og relevante spørsmål, sikre god forståelse og flyt for å få et så godt utgangspunkt som mulig for gjennomføringen av undersøkelsen og det videre arbeidet med funn.

Invitasjonen til å delta i undersøkelsen

“

Kjære medlem av Norsk Sjømannsforbund

Analysebyrået Opinion gjennomfører i perioden 20. februar til 8. mars 2023 en spørreundersøkelse på vegne av Norsk Sjømannsforbund (NSF).

Formålet med undersøkelsen er å kartlegge opplevelsen av uønsket og grenseoverskridende adferd, som negative og krenkende ytringer og handlinger, blant forbundets medlemmer. Undersøkelsen skal søke å gi forbundet svar på forekomsten og omfanget av slike ytringer og handlinger, enten du selv har erfart dette eller sett/hørt at andre har blitt utsatt for det.

Vi håper du vil svare på spørsmålene ved å klikke på lenken under. Det tar omtrent 4 til 8 minutter å svare på undersøkelsen, avhengig av hvilke opplevelser eller erfaringer du har hatt.

[Lenke til undersøkelsen]

Det er viktig at så mange som mulig svarer på spørreundersøkelsen, helt uavhengig av om du har opplevd uønskede hendelser eller ikke. Det kan hende at du vil oppleve noen spørsmål som gjentakende. Det er på denne måten vi får et så riktig bilde som mulig av forekomsten og omfanget av uønskede hendelser og kritikkverdige forhold.

Opinion forsikrer deg om at alle svar blir anonymisert, og at all data blir behandlet konfidensielt. Ingen enkelt svar, eller svar som skulle gjøre det mulig å identifisere enkeltpersoner, blir formidlet til Norsk Sjømannsforbund. De som skal jobbe med datamaterialet vil heller ikke se personnavn eller e-postadresser koblet til svar som er gitt. Vi sletter e-postadressen din når databehandlingen er ferdig og rapporten er levert.

Tusen takk for at du bidrar til en viktig kartlegging!

Med vennlig hilsen

Opinion og Norsk Sjømannsforbund

”

I den personlige e-posten har medlemmene fått følgende invitasjon til å delta i undersøkelsen (se tekst til høyre). Bak hver invitasjon ligger det en unik lenke. Det er altså ikke en åpen lenke gjort tilgjengelig på en eller flere åpne plattformer som andre enn den som har mottatt invitasjonen kan svare på. Det er ikke mulig å svare på undersøkelsen flere ganger.

I forkant av utsendelsen ble medlemmene informert om undersøkelsen gjennom Norsk Sjømannsforbunds kanaler med mål om å skape trygghet og sikre så høy deltakelse som mulig. Respondentene gir innledningsvis sitt samtykke til deltakelse i undersøkelsen. Alle medlemmer forsikres om at de svarer anonymt, at alle svar og all data behandles og rapporteres i tråd med strenge personvernregler.

Om prosjektet

Hjelpetekster og definisjoner i undersøkelsen:

- Før spørsmålet om mobbing/trakassering: Når en person blir utsatt for uønskede negative handlinger, unnlatelser eller ytringer som virker eller har til formål å virke krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende er det trakassering (...). Hvis de negative og krenkende ytringene eller handlingene forekommer systematisk og gjentas over tid vil det heller dreie seg om mobbing, som er en form for trakassering (kilde: Likestillings- og diskrimineringsombudet). Litt senere i undersøkelsen vil du få noen egne spørsmål knyttet til seksuell trakassering.
- Før spørsmålet om seksuell trakassering: Med seksuell trakassering menes uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammer (kilde: Likestillingsloven § 8, 2013).
- Teksten til Likestillings- og diskrimineringsombudet i neste spalte ligger til grunn for spørsmålet «Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen din på grunnlag av ...».

Likestillings- og diskrimineringsombudet:

- Trakassering på grunn av kjønn, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, nedsatt funksjonsevne, politisk syn, medlemskap i arbeidstaker-organisasjon og alder regnes hver og en som særlige former for diskriminering, og er forbudt. Det er også forbudt å medvirke til trakassering.

Trakasseringsforbudet finnes i fem lover:

1. Likestillingsloven § 8
  2. Diskrimineringsloven om etnisitet § 9
  3. Diskriminerings- og tilgjengelighetsloven § 8
  4. Diskrimineringsloven om seksuell orientering § 8
  5. Arbeidsmiljøloven § 13-1 (2)
- I arbeidsmiljøloven dekkes mobbing av begrepet «trakassering» og andre begreper – som «utilbørlig opptreden», «krenkelse av integritet» og «verdighet».
  - Straffeloven, som bl.a. omfatter voldtekt og seksuell handling uten samtykke (Kap. 26 Seksuallovbrudd – §§ 291–320).

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Hovedfunn

TRE

VIKTIGE INNSIKTER OG FUNN

1

Mobbing/trakassering: 25 % oppgir på direkte spørsmål at de har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene. Når det spørres mer indirekte om ulike forhold som kan karakteriseres som mobbing eller trakassering, øker andelen som svarer at de har hatt negative opplevelser eller vært utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel. Nær syv av ti har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin eller svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene som kan karakteriseres som mobbing eller trakassering. Dette er forhold med ulik grad av alvorlighet og som kan ha skjedd én eller flere ganger. 39 % oppgir at det de har blitt utsatt for i ganske eller svært stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen sin.

2

Seksuell trakassering: 9 % oppgir på direkte spørsmål at de har blitt seksuelt trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene. Når det spørres mer indirekte om ulike forhold som kan karakteriseres som seksuell trakassering, øker andelen som svarer at de har hatt negative opplevelser eller vært utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel. 31 % har blitt seksuelt trakassert på arbeidsplassen sin eller svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene som kan karakteriseres som seksuell trakassering. Dette er forhold med ulik grad av alvorlighet og som kan skjedd én eller flere ganger. 29 % oppgir at det de har blitt utsatt for i ganske eller svært stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen sin.

3

Varsling: 22 % har varslet om kritikkverdige forhold som har berørt en selv på arbeidsplassen sin de 3-4 siste årene. Det er en klar kjønnsforskjell blant de som har varslet om seksuell trakassering. Blant kvinnene som har varslet, har 53 % varslet om seksuell trakassering, mot 6 % blant menn som har varslet. Det er signifikant flere blant medlemmer under 40 år som har varslet om saker knyttet til seksuell trakassering, sammenlignet med medlemmer over 40 år. 31 % har opplevd negative konsekvenser som følge av at de varslet. 60 % oppgir at varslet ikke fikk noen negative konsekvenser for den/de det ble varslet mot.

9

funn knyttet til forekomst og omfang av mobbing/trakassering og seksuell trakassering

01

25 % oppgir på direkte spørsmål at de har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

02

41 % svarer ja på at de har blitt mobbet eller trakassert eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på arbeidsplassen din på grunnlag av ett eller flere forhold – som kjønn, alder, etnisitet, religion eller politisk syn.

03

68 % har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin eller svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene som kan karakteriseres som mobbing eller trakassering – fra baksnakking og ubehagelig erting/fleiping til trusler om vold eller utsatt for vold. Dette er forhold med ulik grad av alvorlighet og som kan skjedd én eller flere ganger.

04

39 % har observert eller kjenner til om andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for mobbing eller trakassering eller annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel de 3-4 siste årene på grunnlag av enten kjønn, alder, etnisitet, religion, livssyn, seksuell orientering, kjønnsidentitet, kjønnsuttrykk, nedsatt funksjonsevne, politisk syn eller medlemskap i fagforening.

05

9 % oppgir på direkte spørsmål at de har blitt seksuelt trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

06

30 % svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene som kan karakteriseres som seksuell trakassering – fra kommentarer om utseende, kropp eller klær, blitt fortalt seksuelle vitser eller historier til tvunget til seksuelle handlinger eller hatt sex/samleie uten å ha gitt samtykke.

07

31 % har blitt seksuelt trakassert på arbeidsplassen sin eller svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene som kan karakteriseres som seksuell trakassering. Dette er forhold med ulik grad av alvorlighet og som kan skjedd én eller flere ganger.

08

De som selv har blitt seksuelt trakassert: **68 %** har observert eller kjenner til at andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for seksuell trakassering de 3-4 siste årene.

09

72 % av medlemmene har enten selv svart ja på det direkte spørsmålet om de har blitt utsatt for mobbing, trakassering eller seksuell trakassering eller svart ja på ett flere av de til sammen 22 forholdene som kan karakteriseres som mobbing, trakassering eller seksuell trakassering.

Noen funn i kortform

25 %

Har blitt **mobbet eller trakassert** på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

88 %

Har blitt utsatt for mobbing eller trakassering verbalt (muntlig eller skriftlig), 38 % ikke-verbalt (blikk, kroppsbevegelser), 15 % fysisk og 12 % digitalt.

68 %

Har blitt mobbet/trakassert eller svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene som kan karakteriseres som mobbing/trakassering (se tabell nederst til høyre).

39 %

Har observert eller kjenner til at andre har blitt utsatt for mobbing eller trakassering eller annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel de 3-4 siste årene på grunnlag av ett eller flere av forholdene i tabellen under.

Svart JA på mobbet/trakassert	Total
Base (n=)	286
Kjønn	30 %
Alder	27 %
Etnisitet	27 %
Religion	18 %
Livssyn	21 %
Seksuell orientering	23 %
Kjønnsidentitet	16 %
Kjønnsuttrykk	26 %
Nedsatt funksjonsevne	22 %
Politisk syn	14 %
Medlemskap i fagforening	19 %

Svart NEI på mobbet/trakassert	Total
Base (n=)	770
Kjønn	7%
Alder	7%
Etnisitet	5%
Religion	5%
Livssyn	4%
Seksuell orientering	4%
Kjønnsidentitet	4%
Kjønnsuttrykk	6%
Nedsatt funksjonsevne	3%
Politisk syn	6%
Medlemskap i fagforening	7%

Svart JA på mobbet/trakassert	Total
Base (n=)	286
Kjønn	27%
Alder	35%
Etnisitet	14%
Religion	10%
Livssyn	29%
Seksuell orientering	18%
Kjønnsidentitet	16%
Kjønnsuttrykk	31%
Nedsatt funksjonsevne	18%
Politisk syn	21%
Medlemskap i fagforening	23%

Svart NEI på mobbet/trakassert	Total
Base (n=)	770
Kjønn	7%
Alder	10%
Etnisitet	5%
Religion	4%
Livssyn	6%
Seksuell orientering	4%
Kjønnsidentitet	4%
Kjønnsuttrykk	8%
Nedsatt funksjonsevne	6%
Politisk syn	9%
Medlemskap i fagforening	9%

Har du i løpet av de 3-4 siste årene blitt mobbet eller trakassert på arb.pl. din på grunnlag av ...

Tabell øverst til høyre: Har du i løpet av de 3-4 siste årene opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

Svarer ja på forholdene under (hele utvalget har tatt fått disse)	Total
Base (n=)	1130
Baksnakket	46%
Ertet eller fleipet med på en ubehagelig måte	43%
Uriktig eller overdrevent beskyldt for å ha gjort en dårlig jobb	40%
Latterliggjort	36%
Fått spredd et rykte om deg	32%
Forbigått eller oversett når nye arbeidsoppgaver skal deles ut	30%
Truet med reaksjoner, straff eller hevn	25%
Presset eller truet til å gjøre noe som du ikke vil	23%
Utelukket fra sosiale nettverk på jobb	18%
Truet med fysisk vold	9%
Utsatt for fysisk vold	4%

Har du i løpet av de 3-4 siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arb.pl. din?

Noen funn i kortform

9 %

Har blitt **seksuelt trakassert** på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

79 %

Har blitt utsatt for seksuell trakassering verbalt (muntlig eller skriftlig), 56 % fysisk, 52 % ikke-verbalt (blikk, kroppsbevegelser) og 22 % digitalt.

68 %

Har observert eller kjenner til at andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for seksuell trakassering de 3-4 siste årene.

31 %

Har blitt seksuelt trakassert på arbeidsplassen sin eller svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene som kan karakteriseres som seksuell trakassering.

39 %

Andelen som sier at det de har blitt utsatt for i ganske eller stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen sin. 42 % oppgir i ganske eller svært liten grad (forhold knyttet til mobbing eller trakassering).

29 %

Andelen som sier at det de har blitt utsatt for i ganske eller stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen sin. 41 % oppgir i ganske eller svært liten grad (forhold knyttet til seksuell trakassering).

Svarer ja (av totalbasen)	Total
Base (n=)	1130
Fått kommentarer om utseende, kropp eller klær som var ubehagelig	22 %
Blitt fortalt seksuelle vitser eller historier som du ble opprørt over	15 %
Uønskede seksuelle hentydninger, som seksuelt ladet blikk eller slengbemerkninger	12 %
Blitt berørt på intime kroppsdeler mot din vilje	7 %
Påtrengende invitasjoner om date, middager e.l.	6 %
Uønskede forespørsler om seksuelle tjenester med hentydning om belønning	4 %
Noen har behandlet deg dårlig fordi du ikke ville ha sex	3 %
Noen har benyttet seg av sin posisjon for å presse deg til uønsket seksuell aktivitet	2 %
Noen har mot din vilje tatt eller delt seksuelt ladede bilder av deg	2 %
Du har blitt tvunget til seksuelle handlinger	1 %
Noen har hatt sex/samleie med deg uten ditt samtykke	1 %

Har du i løpet av de 3-4 siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arb.pl. din?

22 %

Har varslet om kritikkverdige forhold som har berørt en selv på arbeidsplassen sin de 3-4 siste årene.

21 %

Har varslet om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn seg selv på arbeidsplassen sin de 3-4 siste årene.

11 %

Har ikke varslingsrutiner for mobbing/trakassering eller seksuell trakassering på arbeidsplassen sin. 53 % har rutiner for mobbing/trakassering, 48 % har for seksuell trakassering.

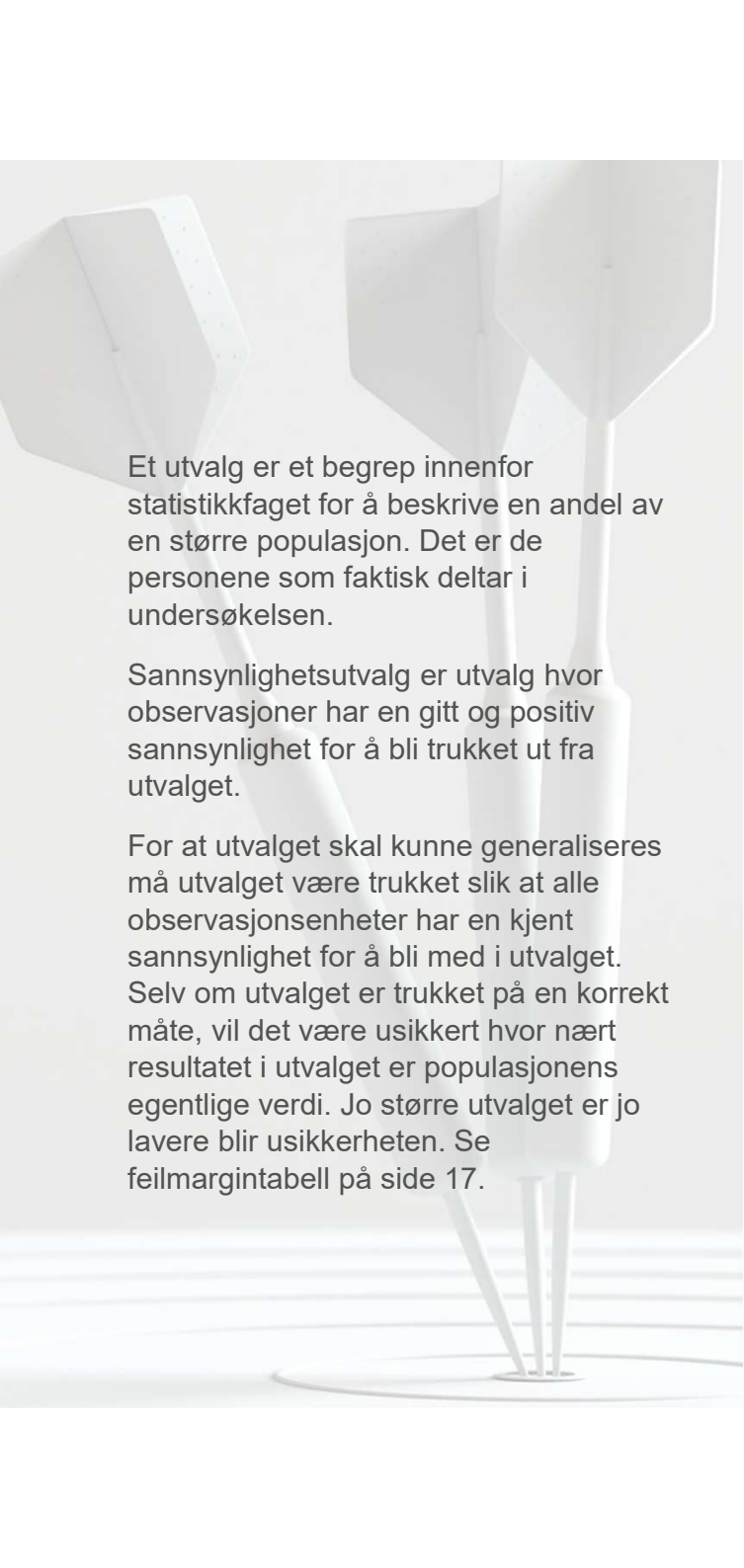

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Om metode, utvalg og spørreskjema

Et utvalg er et begrep innenfor statistikkfaget for å beskrive en andel av en større populasjon. Det er de personene som faktisk deltar i undersøkelsen.

Sannsynlighetsutvalg er utvalg hvor observasjoner har en gitt og positiv sannsynlighet for å bli trukket ut fra utvalget.

For at utvalget skal kunne generaliseres må utvalget være trukket slik at alle observasjonseenheter har en kjent sannsynlighet for å bli med i utvalget. Selv om utvalget er trukket på en korrekt måte, vil det være usikkert hvor nært resultatet i utvalget er populasjonens egentlige verdi. Jo større utvalget er jo lavere blir usikkerheten. Se feilmargintabell på side 17.

Om metode og utvalg

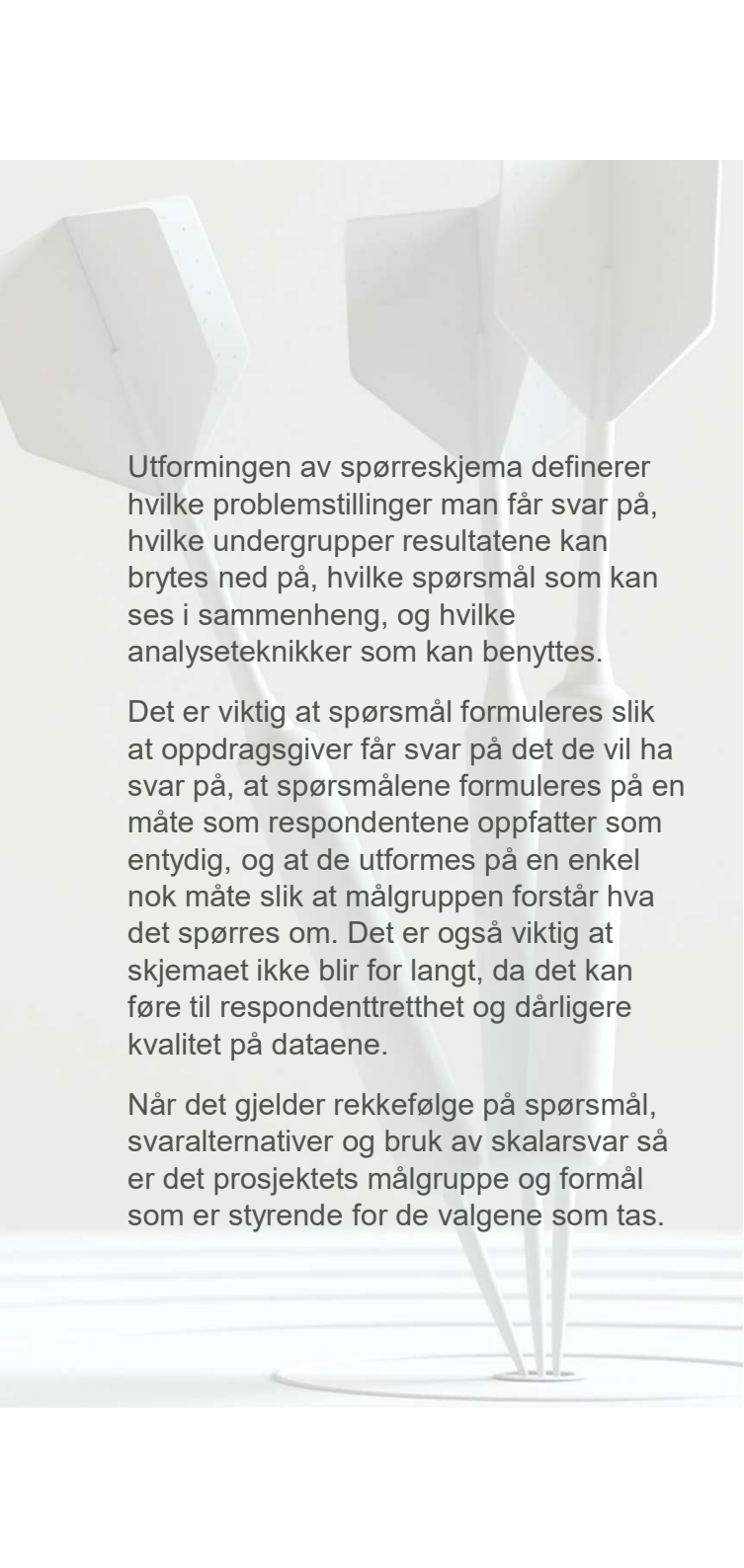
Undersøkelsen er gjennomført som en kvantitativ kartlegging med en web-undersøkelse tilpasset PC/Mac, mobil og nettbrett. Undersøkelsen ble sendt til personlige e-postadresser registrert i Norsk Sjømannsforbunds medlemsregister. Alle medlemmer ble tildelt unike id-nummer. I prosjektet er det lagt vekt på å forberede medlemmene på undersøkelsen, etablere/styrke tillit, legge til rette for trygge rammer, stille gode og relevante spørsmål, sikre god forståelse og flyt for å få et så godt utgangspunkt som mulig for gjennomføringen av undersøkelsen og det videre arbeidet med funn.

Undersøkelsen ble sendt ut til 7644 medlemmer, de som er yrkesaktive og lærlinger. Totalt ble undersøkelsen besvart av 1130 medlemmer, noe som gir en responsrate på 15 prosent. Det ble i feltperioden sendt ut to påminnelser på e-post fra Opinions system. Forbundet sendte også ut en påminnelse på SMS et par uker ut i feltperioden.

Opinion har fått tilgang til faktiske tall for kjønns- og aldersfordeling for yrkesaktive medlemmer og lærlinger, både de med og uten registrert e-postadresse, og har vektet utvalget på kjønns- og aldersvariabelen for å rette opp eventuelle skjevheter på disse variablene. Vi er derimot ikke kjent med den faktiske fordelingen på alle bakgrunnsvariablene, ei heller er vi kjent med hva som kjennetegner de som ikke velger å svare eller om frafallet er tilfeldig eller systematisk. Det er beregnet feilmarginer, og disse framkommer i tabellen på side 17. Merk at feilmarginene er større når materialet brytes ned på undergrupper.

Av strenge anonymitetshensyn så oppgis ikke flere av bakgrunnsvariablene. På hvert enkelt spørsmål er det vurdert hvilke bakgrunnsvariabler som kan inkluderes. Noen ganger er en bakgrunnsvariabel gjort mer grovmasket (f.eks. delt i to i stedet for flere kategorier med mindre baser) for å sikre respondentenes anonymitet. Til slutt i undersøkelsen er det stilt et åpent spørsmål til de som har vært utsatt for negative, krenkende opplevelser/hendelser: «Vil du med dine egne ord si noe om hvilke(t) kritikkverdige forhold som du har opplevd eller blitt utsatt for?». Anonymiserte svar er brukt som illustrasjon på flere av funnene i undersøkelsen. Svar og bakgrunnsvariabler er holdt tilbake der hvor det kan være personidentifiserende informasjon.

Utformingen av spørreskjema definerer hvilke problemstillinger man får svar på, hvilke undergrupper resultatene kan brytes ned på, hvilke spørsmål som kan ses i sammenheng, og hvilke analyseteknikker som kan benyttes.

Det er viktig at spørsmål formuleres slik at oppdragsgiver får svar på det de vil ha svar på, at spørsmålene formuleres på en måte som respondentene oppfatter som entydig, og at de utformes på en enkel nok måte slik at målgruppen forstår hva det spørres om. Det er også viktig at skjemaet ikke blir for langt, da det kan føre til respondenttrettthet og dårligere kvalitet på dataene.

Når det gjelder rekkefølge på spørsmål, svaralternativer og bruk av skalarsvar så er det prosjektets målgruppe og formål som er styrende for de valgene som tas.

Om spørreskjema

Spørreskjemaet er utarbeidet av Opinion, der Norsk Sjømannsforbund har kommet med innspill og vurderinger løpende. Opinion har bygget på egne erfaringer og hentet inspirasjon fra andre undersøkelser med samme tematikk og velprøvde spørsmål, som FFIs rapport 21/00414 om mobbing og seksuell trakassering i Forsvaret, MOST-undersøkelsen 2020.

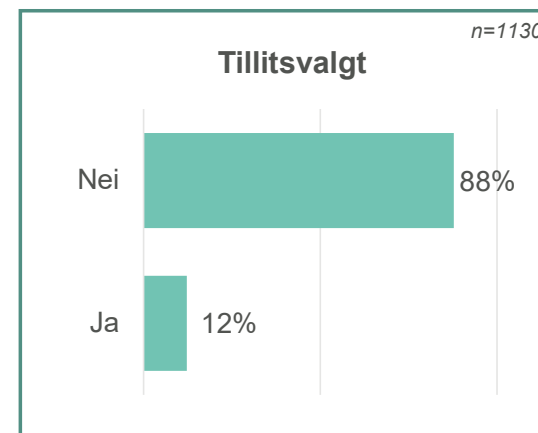
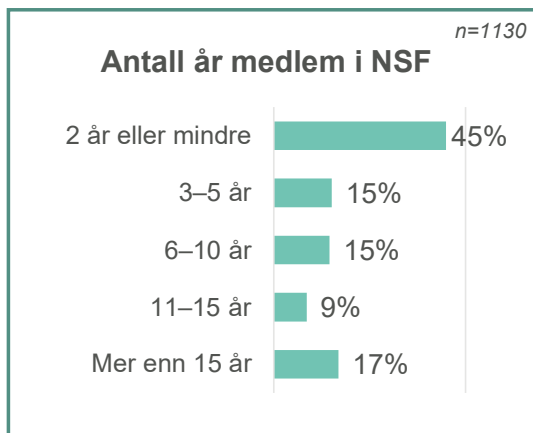
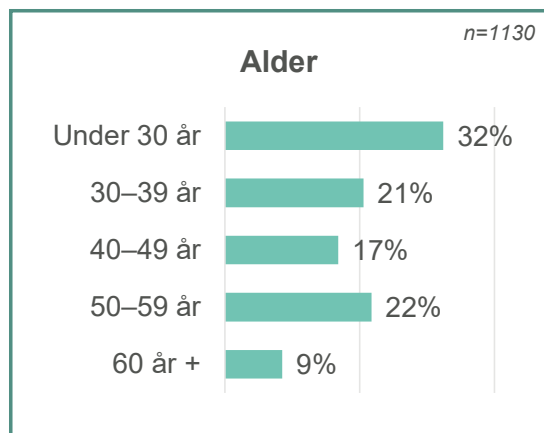
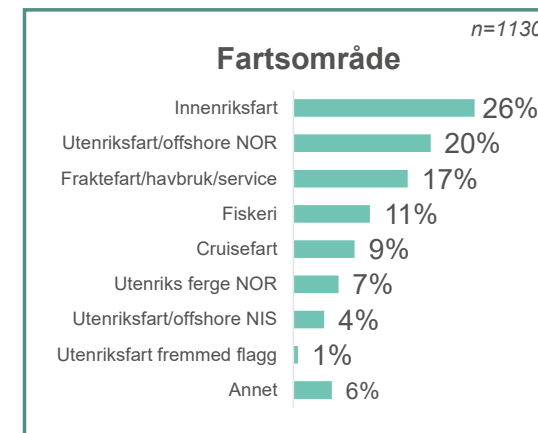
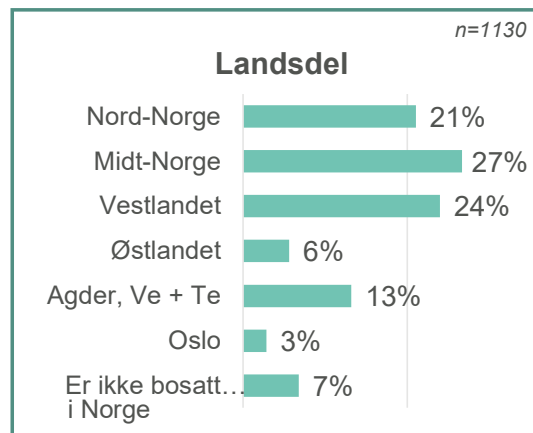
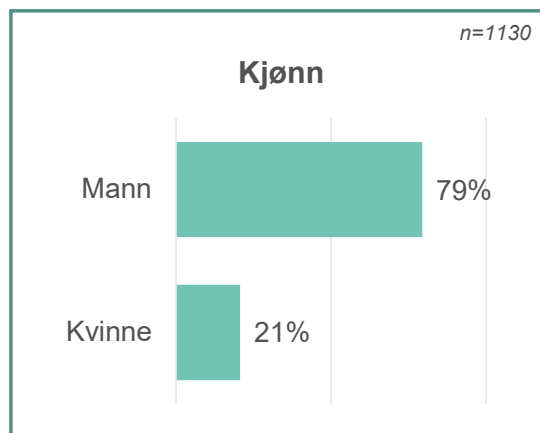
Skjemaet er testet i flere omganger, både for forståelse, flyt og filter. Ikke alle spørsmålene har vært relevante for alle, avhengig av hva man har svart på flere av spørsmålene. Noen har fått et klart flertall av spørsmålene, andre har fått færre spørsmål siden de ikke har oppgitt at de har hatt vært utsatt for kritikkverdige forhold og dermed ikke har vært i målgruppen for en del av oppfølgingsspørsmålene. Registrerte bakgrunnsvariabler har vært kjønn, alder, bosted (fylke/landsdel), medlemstid, arbeids-/fartsområde og om man er tillitsvalg eller ikke. Funn er framstilt grafisk og/eller i tabellform og er ledsaget av punktvis hovedfunn. Om det er viktige/signifikante forskjeller i undergruppene, er dette kommentert. Det kan f.eks. være kjønns- eller aldersforskjeller eller mellom arbeids-/fartsområdene.

Undersøkelsen stiller spørsmål om både mobbing og trakassering, seksuell trakassering, frekvens siste 3-4 år (tidsperiode valgt på grunn av koronapandemien da mange var permittert), former for trakassering, hvem som står bak, samt erfaring med varsling på egne og andres vegne og varslingsrutiner generelt. Resultatene i denne rapporten framstilles i samme rekkefølge som spørsmålene er stilt i undersøkelsen.

Det er viktig å tenke design og at skjemaet skal se visuelt bra ut når det settes opp web-baserte spørreskjema. Respondentvennlige design innebærer bl.a. et attraktivt utseende og mulighet til å besvare undersøkelsen der man til enhver tid befinner seg, enten på mobiltelefon, nettbrett eller PC/Mac. Dette gjøres for å redusere frafallet så langt som mulig, og med det en kilde til statistisk usikkerhet. Opinion anser det også som viktig å legge opp til feltperioder som gjør at respondentene faktisk rekker å besvare undersøkelsene. Det har vært særlig aktuelt for denne undersøkelsen med tanke på at medlemmene som oftest befinner seg på en båt, i en arbeids- eller fritidssituasjon, når de mottar og besvarer undersøkelsen. Det er viktig for datakvaliteten at man ikke legger opp til feltperioder som kun gjør at respondenter som «alltid» svarer, blir overrepresentert i utvalgene.

Utvalget

Alle undersøkelser er beheftet med feilmarginer. Feilmarginene knytter seg i hovedsak til statistisk usikkerhet. Dette er utvalgsskjevheter, som medfører at utvalget ikke er identisk med universet eller målgruppen. Ulikheter kan knytte seg til bestemte kjennetegn eller adferd.

Feilmarginene ved ulike utvalgsstørrelser og prosentresultat ved 95 % signifikansnivå er vist i tabellen til høyre.

Ved en base på 1130 (n=1130) kan vi med 95 % sannsynlighet si at det riktige resultatet ligger innenfor $\pm 1,3$ og $\pm 2,9$ prosentpoeng, avhengig av prosentresultatets størrelse. Usikkerheten er størst ved et prosentresultat på 50 % og minst ved prosentresultater på 5 %/95 %. Feilmarginer for undergrupper er større.

Feilmargintabell

	Prosentresultat									
	5,0 %	10,0 %	15,0 %	20,0 %	25,0 %	30,0 %	35,0 %	40,0 %	45,0 %	50,0 %
Utvalgsstørrelse										
	4,3 %	5,9 %	7,0 %	7,8 %	8,5 %	9,0 %	9,3 %	9,6 %	9,8 %	9,8 %
150	3,5 %	4,8 %	5,7 %	6,4 %	6,9 %	7,3 %	7,6 %	7,8 %	8,0 %	8,0 %
200	3,0 %	4,2 %	4,9 %	5,5 %	6,0 %	6,4 %	6,6 %	6,8 %	6,9 %	6,9 %
300	2,5 %	3,4 %	4,0 %	4,5 %	4,9 %	5,2 %	5,4 %	5,5 %	5,6 %	5,7 %
400	2,1 %	2,9 %	3,5 %	3,9 %	4,2 %	4,5 %	4,7 %	4,8 %	4,9 %	4,9 %
500	1,9 %	2,6 %	3,1 %	3,5 %	3,8 %	4,0 %	4,2 %	4,3 %	4,4 %	4,4 %
600	1,7 %	2,4 %	2,9 %	3,2 %	3,5 %	3,7 %	3,8 %	3,9 %	4,0 %	4,0 %
700	1,6 %	2,2 %	2,6 %	3,0 %	3,2 %	3,4 %	3,5 %	3,6 %	3,7 %	3,7 %
800	1,5 %	2,1 %	2,5 %	2,8 %	3,0 %	3,2 %	3,3 %	3,4 %	3,4 %	3,5 %
900	1,4 %	2,0 %	2,3 %	2,6 %	2,8 %	3,0 %	3,1 %	3,2 %	3,3 %	3,3 %
1000	1,4 %	1,9 %	2,2 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %	3,0 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %
1100	1,3 %	1,8 %	2,2 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %	2,9 %	3,0 %	3,1 %	3,1 %
1130	1,3 %	1,7 %	2,1 %	2,3 %	2,5 %	2,7 %	2,8 %	2,9 %	2,9 %	2,9 %

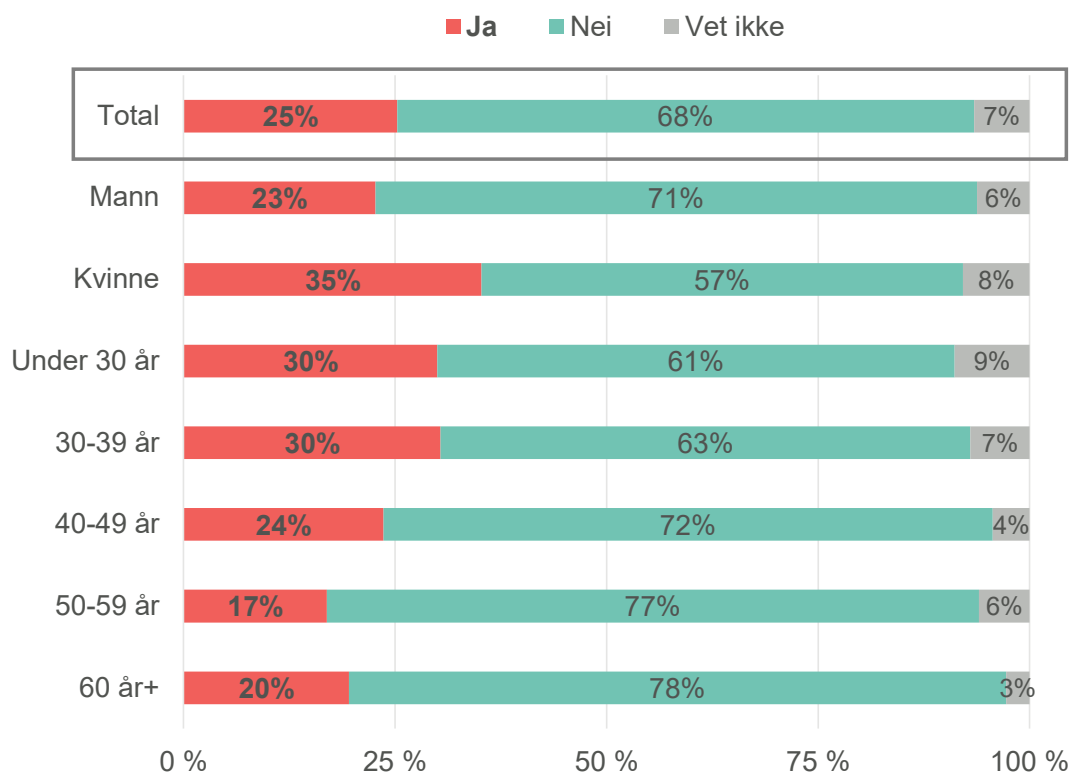

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Mobbing og trakassering på arbeidsplassen

Utsatt for mobbing eller trakassering

25 % oppgir at de har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

- Signifikant flere kvinner enn menn svarer ja. Det vil si at det er statistisk sikkert, med et signifikansnivå på 95 %, at flere kvinner enn menn sier at de har blitt mobbet eller trakassert.
- Signifikant flere under 39 år enn over 50 år svarer ja.
- Kvinner og aldersgruppene under 30 år og 30-39 år er altså overrepresentert i å svare ja på om de har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

Begrepene blir definert før medlemmet får dette spørsmålet: «Når en person blir utsatt for uønskede negative handlinger, unnlater eller ytringer som virker eller har til formål å virke krenkende, skremmende, fiendtlige, nedverdiggende eller ydmykende er det trakassering (...). Hvis de negative og krenkende ytringene eller handlingene forekommer systematisk og gjentas over tid vil det heller dreie seg om mobbing, som er en form for trakassering (kilde: Ligestillings- og diskrimineringsombudet). Litt senere i undersøkelsen vil du få noen egne spørsmål knyttet til seksuell trakassering.»

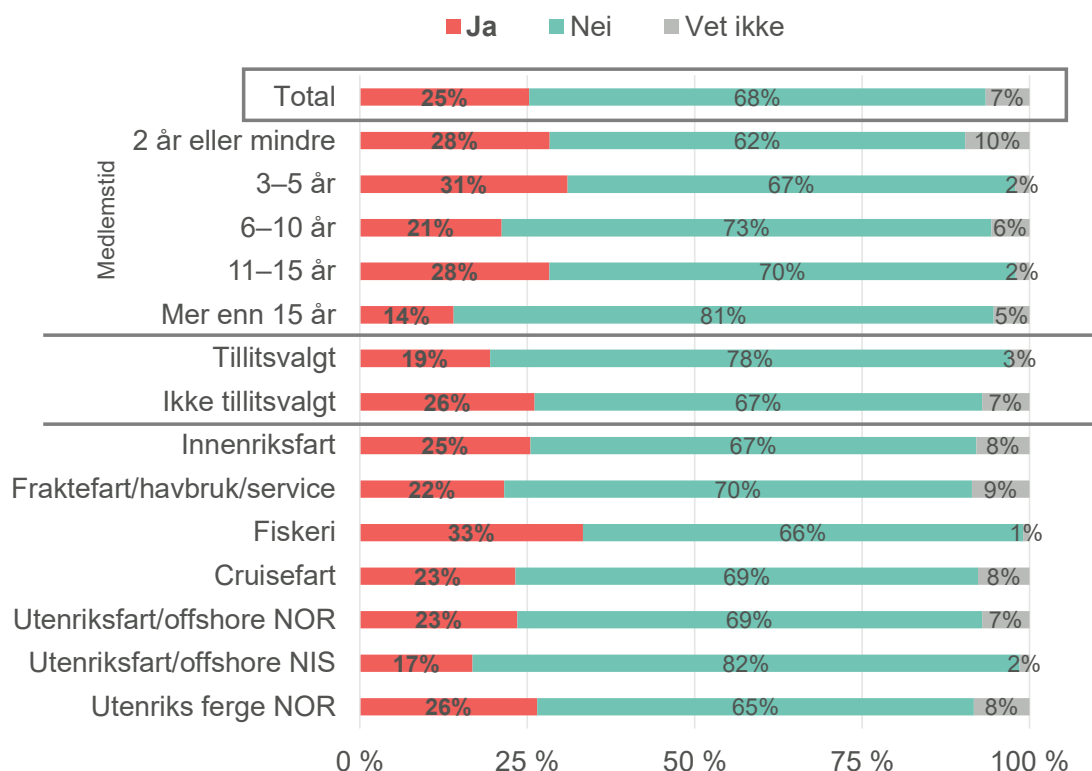
n= 1130
(total)

? Har du blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen din i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene?

Utsatt for mobbing eller trakassering

25 % oppgir at de har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

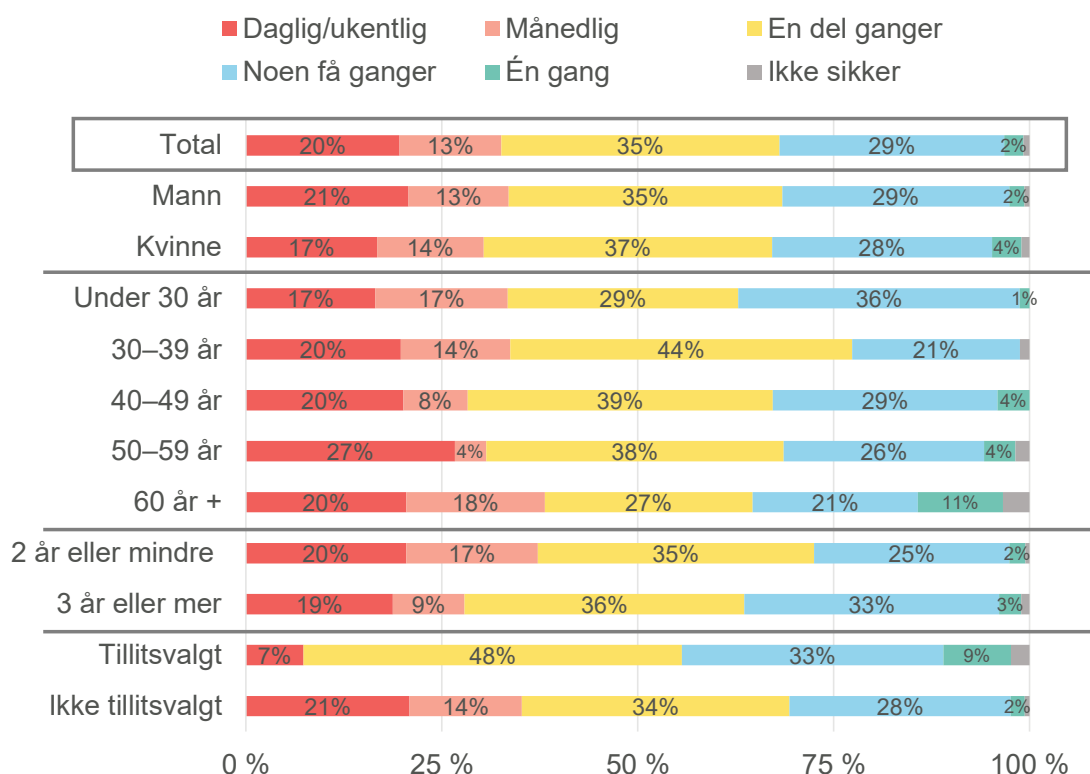
- Det er ingen klar sammenheng mellom medlemstid og forekomsten av mobbing eller trakassering. De som har vært medlem i 6-10 år og mer enn 15 år synes å ha blitt mobbet eller trakassert i mindre grad enn de som har vært medlem i fem år eller mindre eller mellom 11-15 år.
- De som ikke er tillitsvalgt svarer i større grad ja enn de som er tillitsvalgt, men forskjellen mellom de to er ikke statistisk signifikant.
- De som jobber innenfor fartsområdet fiskeri er overrepresentert i å svare ja. Forskjellen mellom de som jobber i fiskeri og utenriksfart/offshore NIS er signifikant, ellers kan vi ikke fastslå sikkert at mobbing/trakassering er vanligere i fiskeri enn i de andre fartsområdene.

n= 1130

? Har du blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen din i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene?

Frekvens på mobbing og trakassering

En av fem oppgir at de **daglig eller ukentlig** har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

- Av de som oppgir at de har blitt mobbet eller trakassert, er det en nokså stor andel som oppgir at de har vært utsatt for dette daglig/ukentlig. Legger vi til månedlig er det en av tre som har blitt mobbet/trakassert månedlig eller oftere.
- Det er relativt små forskjeller i undergruppene. De som ikke er tillitsvalgt har vært utsatt oftere enn de som er tillitsvalgt. De som jobber i utenriksfart/ offshore NOR og utenriks ferge NOR har vært utsatt oftere enn de som jobber innenfor andre områder.

Merknad. Av hensyn til medlemmenes anonymitet:

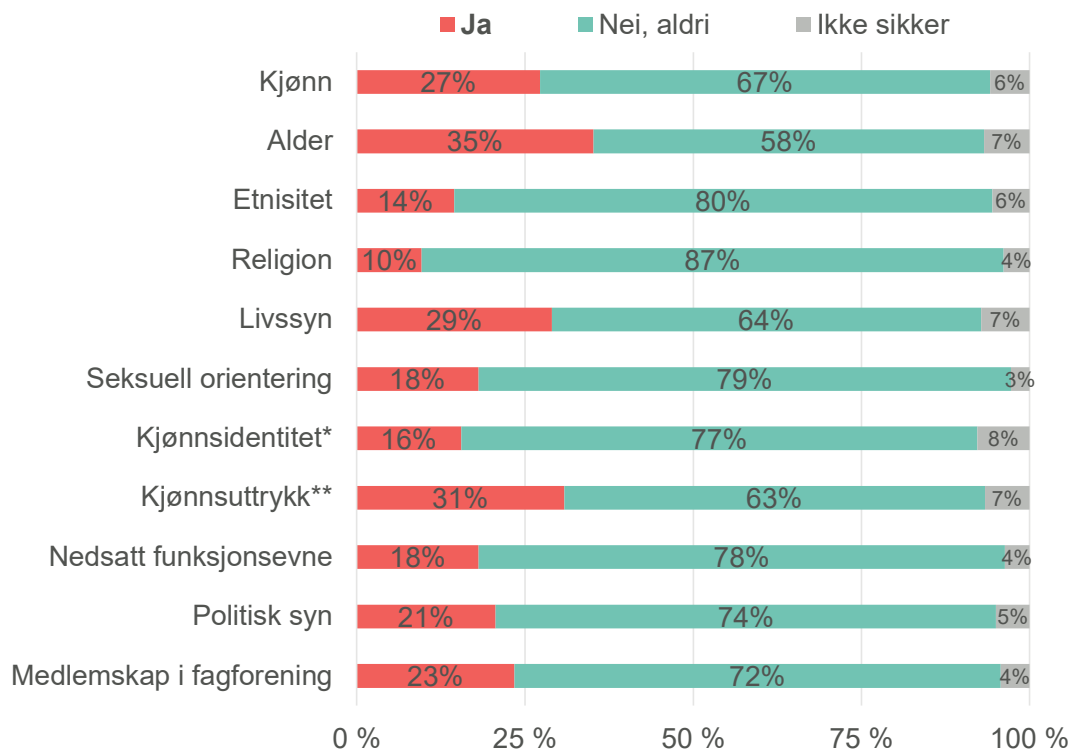
- På grunn av undersøkelsens tematikk er det flere spørsmål der datamaterialet ikke brytes ned på alle undergrupper, eller noen undergrupper er re-kodet for å unngå små baser. I dette tilfellet gjelder det medlemstid, kategorisert som 2 år eller mindre og 3 år eller mer. På dette spørsmålet har vi også valgt å ikke illustrere svarfordeling per fartsområde.
- Bakgrunnsvariabler er alltid utelatt der det kan være personidentifiserende informasjon, uavhengig av antall respondenter i basen.

n= 286
(total)

? Hvor ofte har du blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen din de tre-fire (3-4) siste årene?

Grunnlag for mobbing og trakassering

Av 11 grunnlag: De vanligste grunnlagene å ha blitt mobbet eller trakassert på er alder, kjønnsuttrykk, livssyn og kjønn. 20 % svarer ja på ett eller flere av de 11 grunnlagene som listes.

- Blant de som sier at de har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin de 3-4 siste årene, er det 35 % som oppgir at dette har skjedd på grunnlag av alder, 31 % på grunnlag av kjønnsuttrykk (hvordan de uttrykker og kommuniserer kjønn) og 29 % på grunnlag av livssyn. 27 % har blitt mobbet eller trakassert på grunnlag av kjønn.
- Kvinner er klart overrepresentert i å ha blitt mobbet/trakassert på grunnlag av kjønn, kjønnsuttrykk og kjønnsidentitet. Menn er klart overrepresentert når det gjelder livssyn og medlemskap i fagforening.
- De yngste synes å være overrepresentert i å ha blitt mobbet/trakassert på grunnlag av alder, kjønnsuttrykk, livssyn og kjønn. Se også neste side.

Kort forklaringstekst for medlemmer som svarer:

* Kjønnsidentitet: opplevelse av hvilket kjønn vi er

** Kjønnsuttrykk: hvordan vi uttrykker og kommuniserer kjønn

n= 286

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen din på grunnlag av ...

Grunnlag for mobbing og trakassering

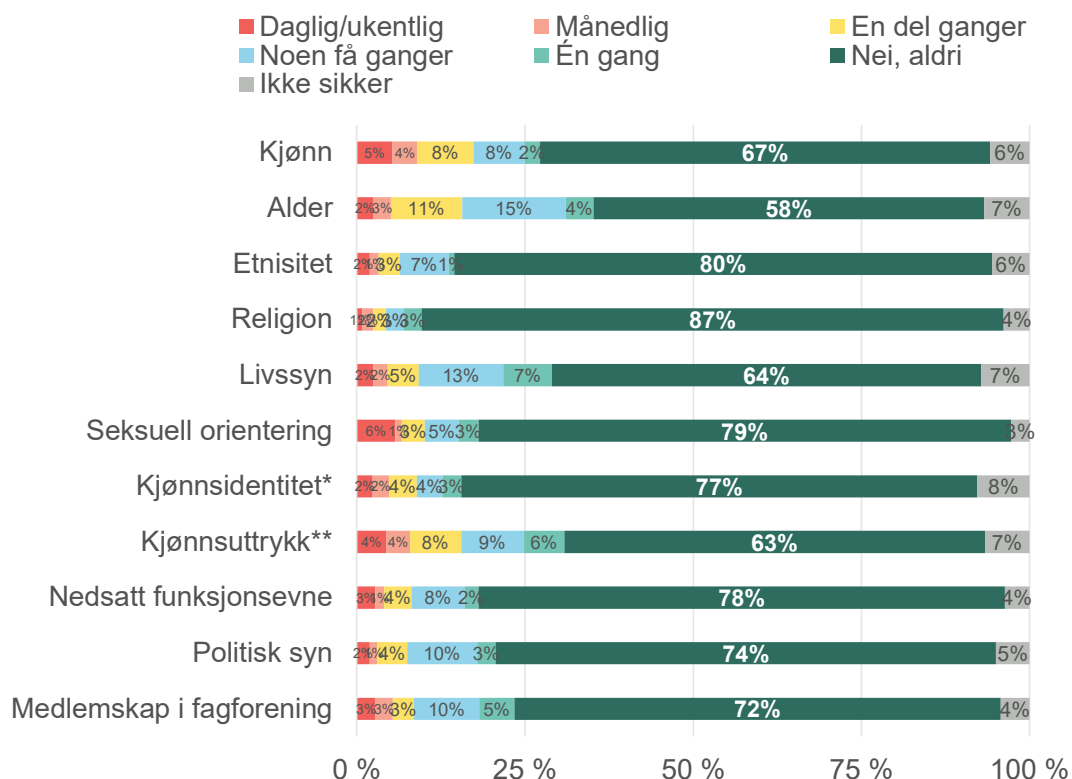
		Kjønn		Alder					Medlemstid		Tillitsverv	
Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år +	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=)	286	204	82	110	71	45	42	19	144	142	27	259
Kjønn	27%	13%	63%	39%	25%	17%	17%	12%	33%	21%	33%	27%
Alder	35%	38%	29%	44%	21%	30%	42%	31%	36%	34%	40%	35%
Etnisitet	14%	14%	15%	19%	16%	10%	7%	11%	18%	11%	13%	15%
Religion	10%	12%	4%	12%	9%	13%	4%	3%	11%	9%	9%	10%
Livssyn	29%	37%	10%	41%	28%	20%	15%	14%	34%	24%	29%	29%
Seksuell orientering	18%	17%	22%	20%	25%	10%	13%	12%	24%	12%	22%	18%
Kjønnsidentitet*	16%	9%	32%	24%	14%	8%	7%	9%	20%	11%	12%	16%
Kjønnsuttrykk**	31%	25%	45%	41%	30%	21%	26%	12%	37%	25%	30%	31%
Nedsatt funksjonsevne	18%	21%	12%	17%	20%	14%	23%	19%	23%	13%	15%	18%
Politisk syn	21%	23%	14%	20%	26%	23%	11%	22%	21%	20%	32%	19%
Medlemskap i fagforening	23%	29%	10%	20%	26%	19%	31%	24%	25%	22%	37%	22%

n= 286

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen din på grunnlag av ...

Frekvens på mobbing og trakassering

Av 11 grunnlag: De vanligste grunnlagene å ha blitt mobbet eller trakassert på er alder, kjønnsuttrykk, livssyn og kjønn.

- Diagrammet til venstre viser frekvensen på mobbing og trakassering innenfor de ulike kategoriene. Det er altså en mer finmasket framstilling av funnene enn ja-/nei-fordelingen som er vist tidligere.
- Nær en av ti som sier at de har blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen sin de tre-fire siste årene oppgir at dette har skjedd på grunnlag av kjønn månedlig eller oftere.
- 6 % sier at de daglig/ukentlig blir mobbet/trakassert på grunnlag av seksuell orientering.
- Arbeidslivets vern gjelder alle former for trakassering enten det dreier seg om mobbing, maktmisbruk/undertrykkelse, etniske, religiøse eller ideologiske motsetninger, forskjeller i seksuell legning og/eller forskjeller i funksjonsevne.

Kort forklaringstekst for medlemmer som svarer:

* Kjønnsidentitet: opplevelse av hvilket kjønn vi er

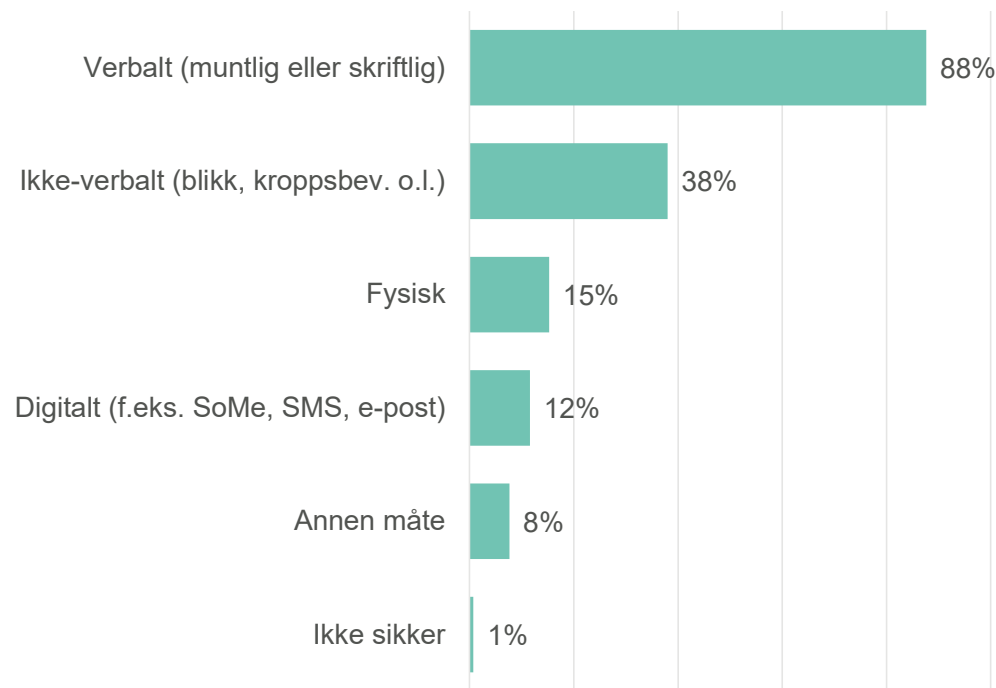
** Kjønnsuttrykk: hvordan vi uttrykker og kommuniserer kjønn

n= 286

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene blitt mobbet eller trakassert på arbeidsplassen din på grunnlag av ...

Former for mobbing eller trakassering

Av de som har blitt utsatt for mobbing eller trakassering: Nær fire eller fem har opplevd å bli mobbet eller trakassert muntlig eller skriftlig

- Den vanligste formen for mobbing eller trakassering er enten muntlig eller skriftlig. Men flere opplever ulike former for mobbing eller trakassering.
- 38 % oppgir at dette skjer ikke-verbalt, for eksempel ved blikk eller kroppsbevegelser, mens 15 % sier at der skjer på en fysisk måte.
- De to anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret mot slutt av undersøkelsen.

*****

- Jeg blir kalt for homse. Og det er jeg ikke. De sier at jeg har hatt hjerneslag, og det har jeg heller ikke hatt. [...] sprer rykter om meg og [...] og mannskap virker som de tror på det og rotter seg sammen mot meg.

- Angrepet fysisk av [...] grunnet påpekning av [...] manglende forståelse for HMS og prosedyrer. Mottatt gjentatte advarsler fra ledelse som gjengjeldelse for varsel mot [...].

n= 286

? På hvilken måte eller hvilke måter har du blitt utsatt for mobbing eller trakassering?

Former for mobbing eller trakassering

Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år +
Base (n=)	286	204	82	110	71	45	42	19
Verbalt (muntlig eller skriftlig)	88%	90%	82%	88%	93%	88%	76%	94%
Ikke-verbalt (blikk, kroppsbevegelser o.l.)	38%	32%	52%	45%	46%	25%	27%	24%
Fysisk	15%	9%	32%	24%	18%	5%	6%	
Digitalt (f.eks. sosiale medier, SMS, e-post)	12%	10%	17%	16%	9%	9%	10%	5%
Annen måte	8%	10%	3%	2%	9%	14%	11%	9%
Ikke sikker	1%	0%	2%	1%			2%	

Svarer ja (av basen)	Total	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=)	286	144	142	27	259
Verbalt (muntlig eller skriftlig)	88%	88%	87%	93%	87%
Ikke-verbalt (blikk, kroppsbevegelser o.l.)	38%	42%	34%	43%	37%
Fysisk	15%	21%	10%	10%	16%
Digitalt (f.eks. sosiale medier, SMS, e-post)	12%	6%	17%	13%	11%
Annen måte	8%	5%	10%		8%
Ikke sikker	1%	1%			1%

Av som har blitt utsatt for mobbing eller trakassering: Nær fire eller fem har opplevd å bli mobbet eller trakassert muntlig eller skriftlig.

- Kvinner er klart overrepresentert når det gjelder å ha blitt utsatt for mobbing eller trakassering ikke-verbalt og fysisk. Det gjelder også de to yngste aldersgruppene.
- Basene er ikke store nok til å kunne si noe sikkert om forskjeller mellom de ulike fartsområdene. Det er også en grunn til at denne undergruppen ikke er presentert her, i tillegg til anonymitetshensyn.
- De tre anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret mot slutt av undersøkelsen.

- Vitser om vekta mi, alltid se seg over skulderen, humørsyk leder.

- Opplevd nedlatende holdning og blitt fortalt at vår avdeling er uviktig, minst verdt om bord.

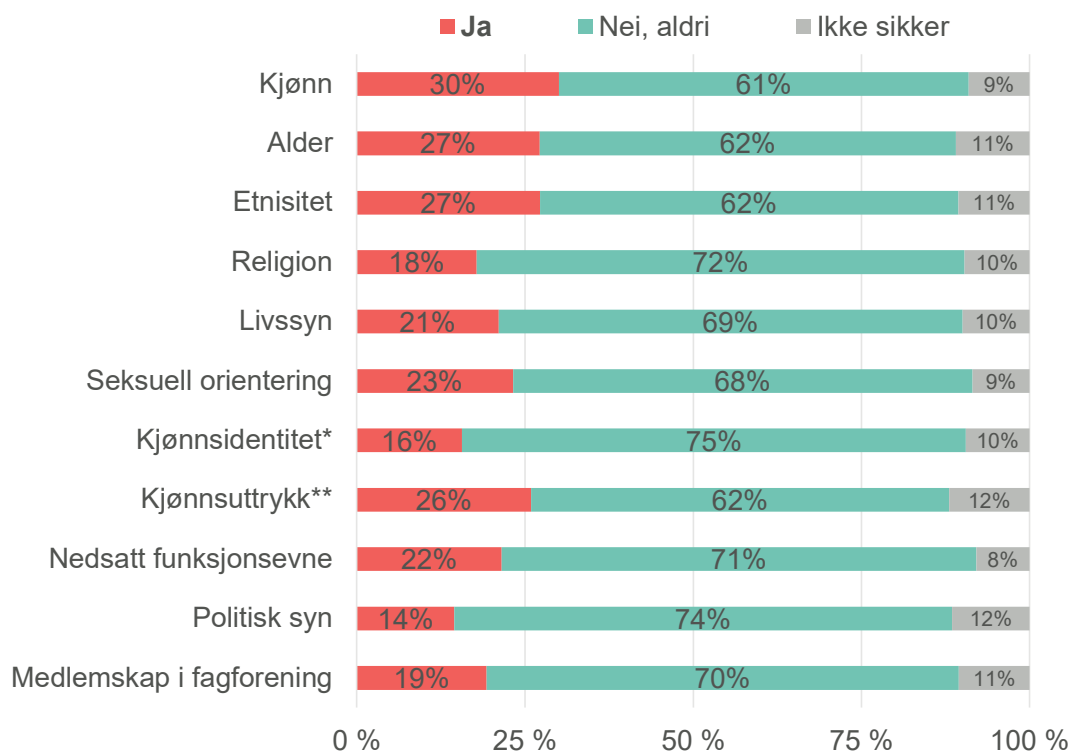
- Baksnakking, ei pleide å forlate rommet straks jeg kom inn, og da jeg var ny og spurte om forskjellig var det flere som ble sure.

n= 286

? På hvilken måte eller hvilke måter har du blitt utsatt for mobbing eller trakassering?

Grunnlag for mobbing og trakassering - andre på arbeidsplassen

På spørsmål om medlemmene selv har observert eller kjenner til om andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for mobbing eller trakassering: 18 % svarer ja på ett eller flere av grunnlagene.

- En vesentlig andel av de som selv har opplevd å bli trakassert eller mobbet på arbeidsplassen sin sier at de også selv har observert eller kjenner til at andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for mobbing eller trakassering. 30 % oppgir at dette har skjedd på grunnlag av kjønn, 27 % på grunnlag av alder og etnisitet, mens 26 % sier at de har observert eller kjenner til at det har skjedd på grunnlag av kjønnsuttrykk.
- De tre anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstswaret mot slutt av undersøkelsen.
  - Har opplevd at en kollega har blitt systematisk mobbet av andre kollegaer.
  - Kaptein på en tidligere skute jeg jobbet på som drev med psykisk terror av mannskapet.
  - Jeg har opplevd på nært hold kritikkverdige forhold som andre har vært utsatt for.

n= 286

?

Har du selv observert eller kjenner du til om andre på arbeidsplassen din har blitt utsatt for mobbing eller trakassering de tre-fire (3-4) siste årene på grunnlag av ...

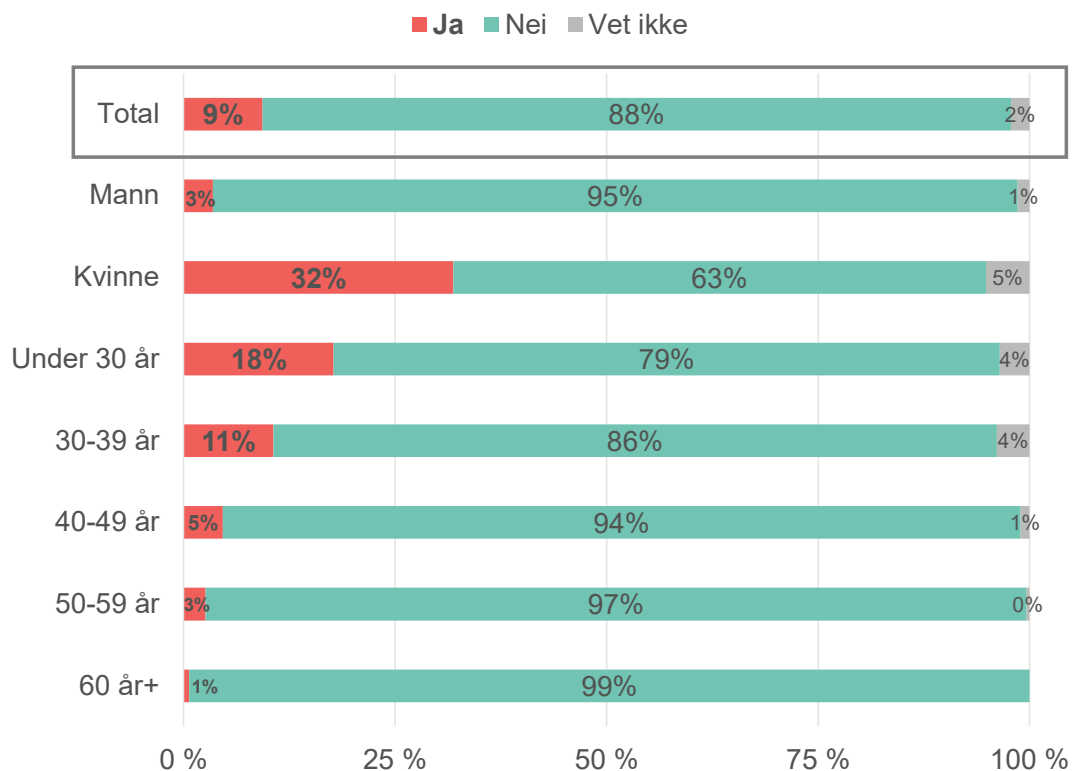

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Seksuell trakassering på arbeidsplassen

Utsatt for seksuell trakassering

9 % oppgir at de har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

- Signifikant flere kvinner enn menn svarer ja. Det vil si at det er statistisk sikkert, med et signifikansnivå på 95 %, at flere kvinner enn menn sier at de har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen.
- Signifikant flere under 30 år enn over 30 år svarer ja.
- Kvinner og aldersgruppen under 30 år er altså klart overrepresentert i å svare ja på om de har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

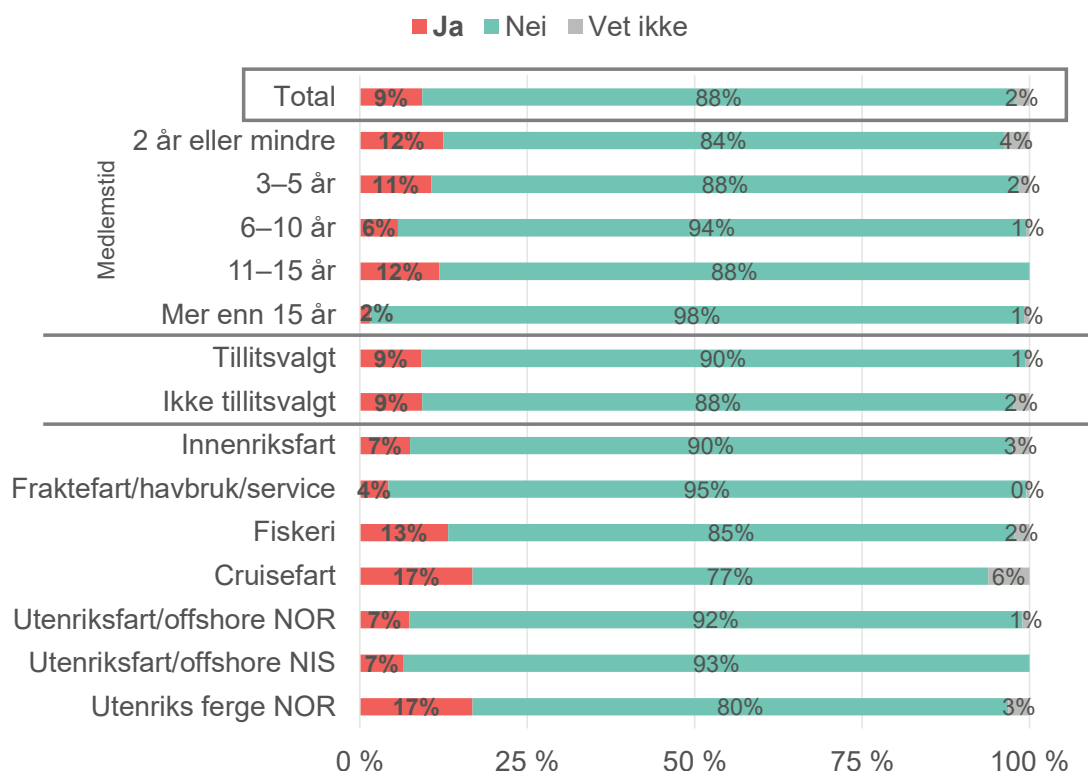
Begrepene blir definert før medlemmet får dette spørsmålet:
«Med seksuell trakassering menes uønsket seksuell oppmerksomhet som er plagsom for den oppmerksomheten rammer (kilde: Likestillingsloven § 8, 2013).»

n= 1130
(total)

? Har du blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen din i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene?

Utsatt for seksuell trakassering

9 % oppgir at de har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

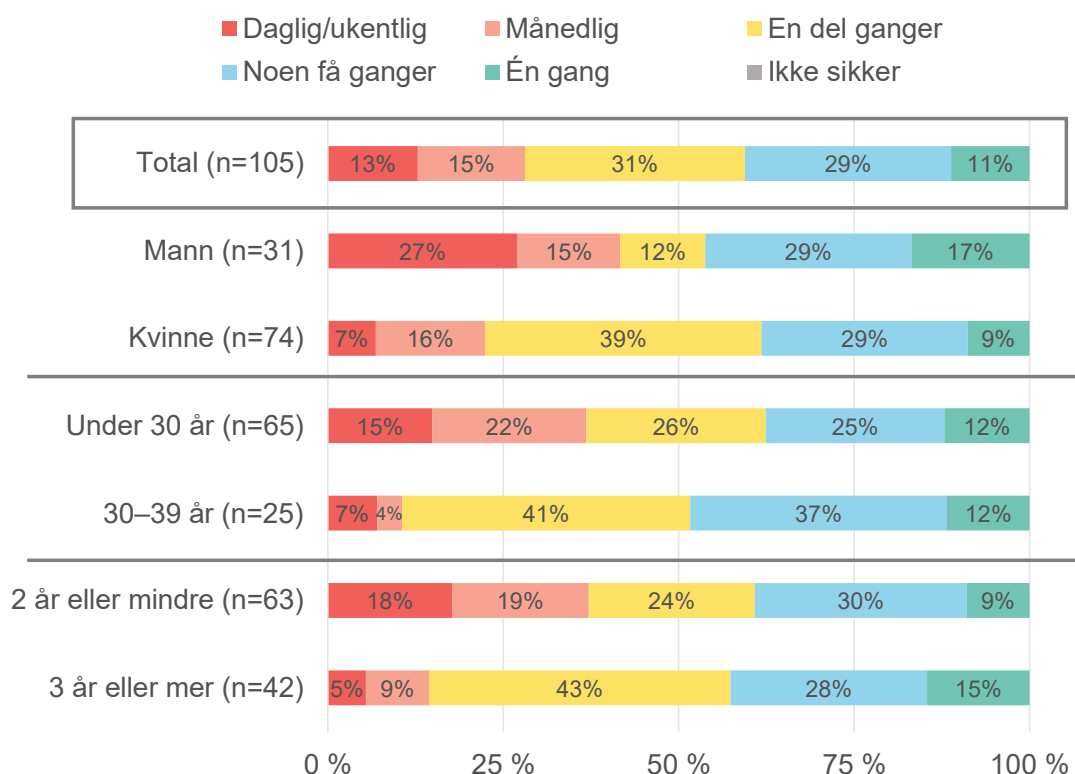
- Signifikant flere som svarer at de har vært medlem av Norsk Sjømannsforbund i to år eller mindre enn de som har vært medlem lenger enn det sier at de har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen sin.
- Men vi finner ingen forskjell mellom de med kortest medlemstid og de som har vært medlem i 3-5 år eller i 11-15 år. De som har vært medlem i over 15 år har i mindre grad opplevd seksuell trakassering de tre-fire siste årene. Dette samsvarer med de eldste på aldersvariabelen.
- Signifikant flere som jobber i cruisefart og utenriks ferge NOR enn de som jobber i utenriksfart/offshore NOR, innenriksfart eller fraktesfart/havbruk/service har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen din i løpet av de 3-4 siste årene. Det er i sistnevnte fartsområde vi finner den laveste forekomsten av seksuell trakassering.

n= 1130

? Har du blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen din i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene?

Frekvens på seksuell trakassering

Av de som sier at de har blitt utsatt for seksuell trakassering: 13 % oppgir at de daglig eller ukentlig har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.

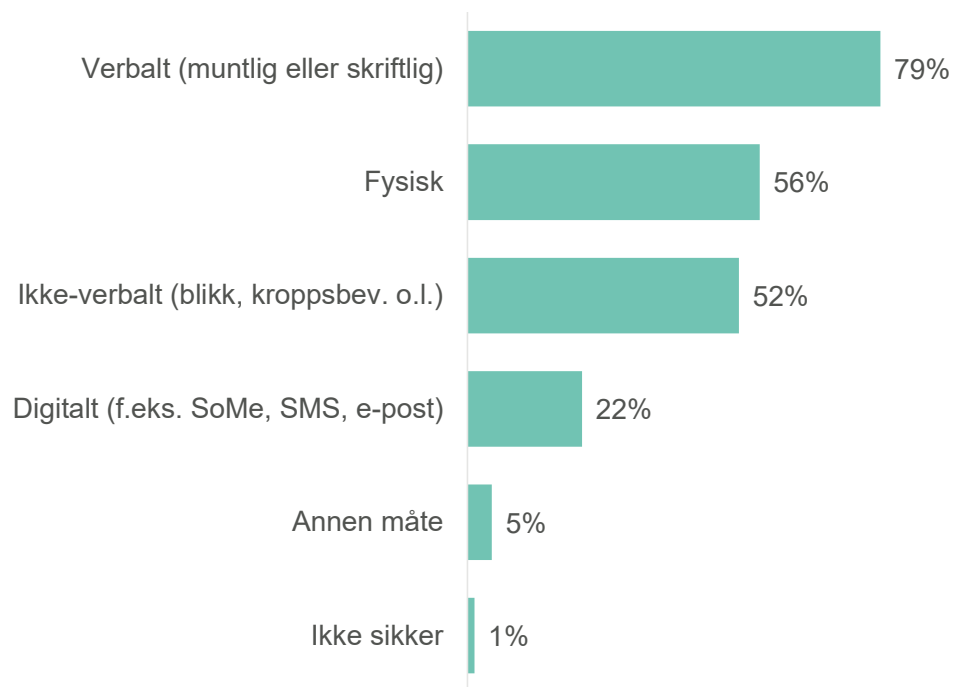
- Dette er altså en mer finmasket framstilling av funnene enn ja-/nei-fordelingen som er vist tidligere.
- På grunn av små basestørrelser, og dermed anonymitetshensyn, har vi valgt å utelate flere undergrupper i diagrammet som viser frekvensen på seksuell trakassering.
- Signifikant flere kvinner enn menn har blitt utsatt for seksuell trakassering, men menn blir utsatt oftere enn kvinner, viser tallene.
- De under 30 år blir oftere utsatt for seksuell trakassering enn de mellom 30-39 år. Her er det et samsvar mellom alder og medlemsid, der de som har vært medlem i to år eller mindre, et klart flertall under 30 år, oftere enn de med lengre medlemsid har blitt utsatt for seksuell trakassering.

n= 105

? Hvor ofte har du blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen din de tre-fire (3-4) siste årene?

Former for seksuell trakassering

Av de som har blitt utsatt for seksuell trakassering: Nær fire eller fem har opplevd å bli seksuelt trakassert muntlig eller skriftlig, over halvparten har blitt utsatt for trakasseringen fysisk og ikke-verbalt (blikk, kroppsbevegelser o.l.).

- Den vanligste formen for seksuell trakassering er enten muntlig eller skriftlig. Men flere opplever ulike former for mobbing eller trakassering.
- 56 % oppgir at dette har skjedd fysisk, mens 52 % sier at dette skjer på en ikke-verbal måte, som blikk eller kroppsbevegelser.

*****

Senter for likestilling, Universitetet i Agder: Det er vanlig å skille mellom fysisk, verbal og ikke-verbal trakassering:

- Verbal trakassering: kan skje via for eksempel seksuelle hentydninger og forslag eller kommentarer om kropp, utseende eller privatliv.
- Fysisk trakassering: omfatter alt fra uønsket berøring, klemming og kyssing til overgrep som voldtekt og voldtektsforsøk.
- Ikke-verbal trakassering: dreier seg for eksempel om nærgående blikk, kroppsbevegelser, visning av seksuelle bilder, blotting og lignende.

n= 105

? På hvilken måte eller hvilke måter har du blitt utsatt for seksuell trakassering?

Former for seksuell trakassering

Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39 år	2 år el. mindre	3 år el. mer
Base (n=)	105	31	74	65	25	63	42
Verbalt (muntlig eller skriftlig)	79%	81%	79%	81%	79%	81%	77%
Fysisk	56%	44%	61%	60%	54%	55%	58%
Ikke-verbalt (blikk, kroppsbevegelser o.l.)	52%	40%	57%	58%	40%	55%	48%
Digitalt (f.eks. sosiale medier, SMS, e-post)	22%	12%	26%	23%	22%	21%	23%
Annen måte	5%	6%	4%	2%	7%	4%	6%
Ikke sikker	1%		2%	2%		2%	

Ingen signifikante forskjeller i undergruppene

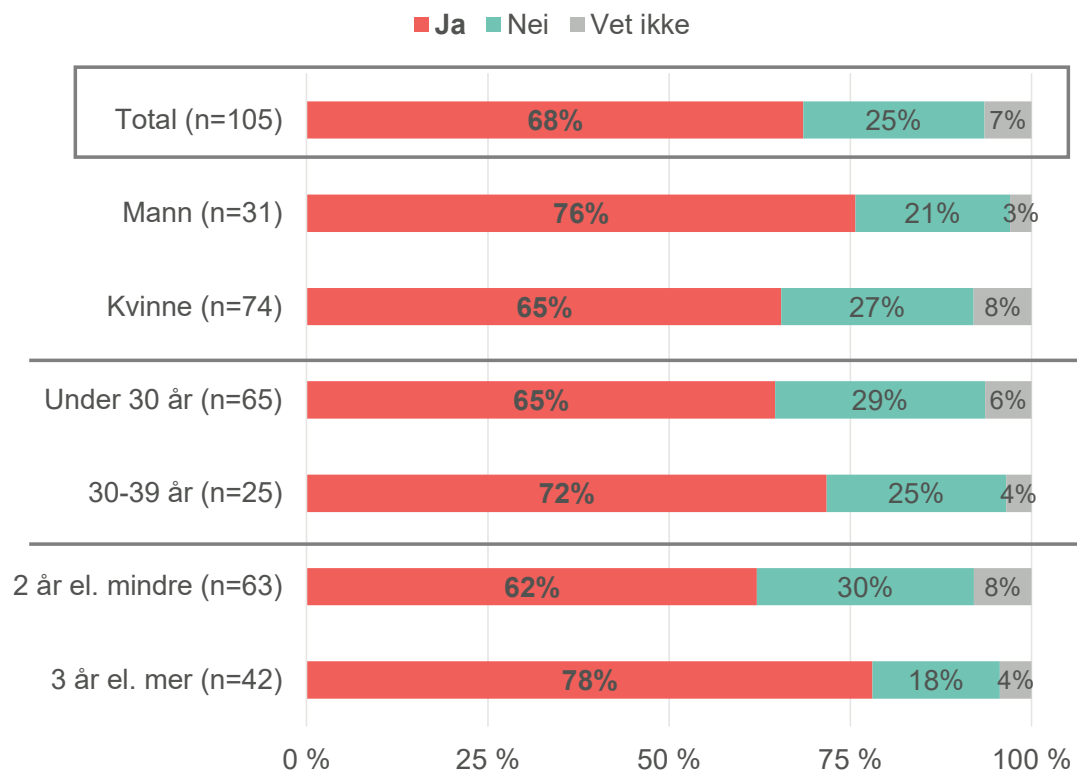
- Vi har ikke statistisk grunnlag for å si at kvinner er overrepresentert når det gjelder å ha blitt utsatt for seksuell trakassering fysisk, ikke-verbalt eller digitalt, men det er ulike funn i materialet som peker i den retningen, inkludert svarene på fritekstspørsmålet mot slutten av undersøkelsen.
- Basene er ikke store nok til å kunne si noe sikkert om forskjeller mellom de ulike fartsområdene, mellom tillitsvalgte og de som ikke er tillitsvalgt. Det er også grunnen til at disse undergruppene ikke er presentert her, i tillegg til anonymitetshensyn.
- De to anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.
  - Mange seksuelle kommentarer, på kropp, holdning og utseende. Har også blitt «tafset» på av en overordnet kollega flere ganger.
  - Som ung kvinne på båt så er det mye jeg opplever. Mye meldinger på SOME fra mannlige kollegaer som er gift, har barn og kjæreste. Synes dette er veldig ukomfortabelt.

n= 105

? På hvilken måte eller hvilke måter har du blitt utsatt for seksuell trakassering?

Observert eller kjenner til om andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for seksuell trakassering

Av de som har blitt utsatt for seksuell trakassering: 68 % har selv observert eller kjenner du til at andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for seksuell trakassering de 3-4 siste årene.

- En vesentlig andel av de som selv har blitt utsatt for seksuell trakassering på arbeidsplassen sin sier at de også har observert eller kjenner til at andre på arbeidsplassen har blitt utsatt seksuell trakassering.
- Her er basene for små til å kunne si noe sikkert om undergruppene.
- Det anonymiserte sitatet under er hentet fra fritekstswaret mot slutt av undersøkelsen.

- Dette handler ikke om meg personlig, men har en kvinnelig kollega som blitt utsatt for kommentarer og til og med en gang fått en hånd opp under skjørtet når hun gikk ned for en trapp om bord.

n= 105

?

Har du selv observert eller kjenner du til om andre på arbeidsplassen din har blitt utsatt for seksuell trakassering de tre-fire (3-4) siste årene?

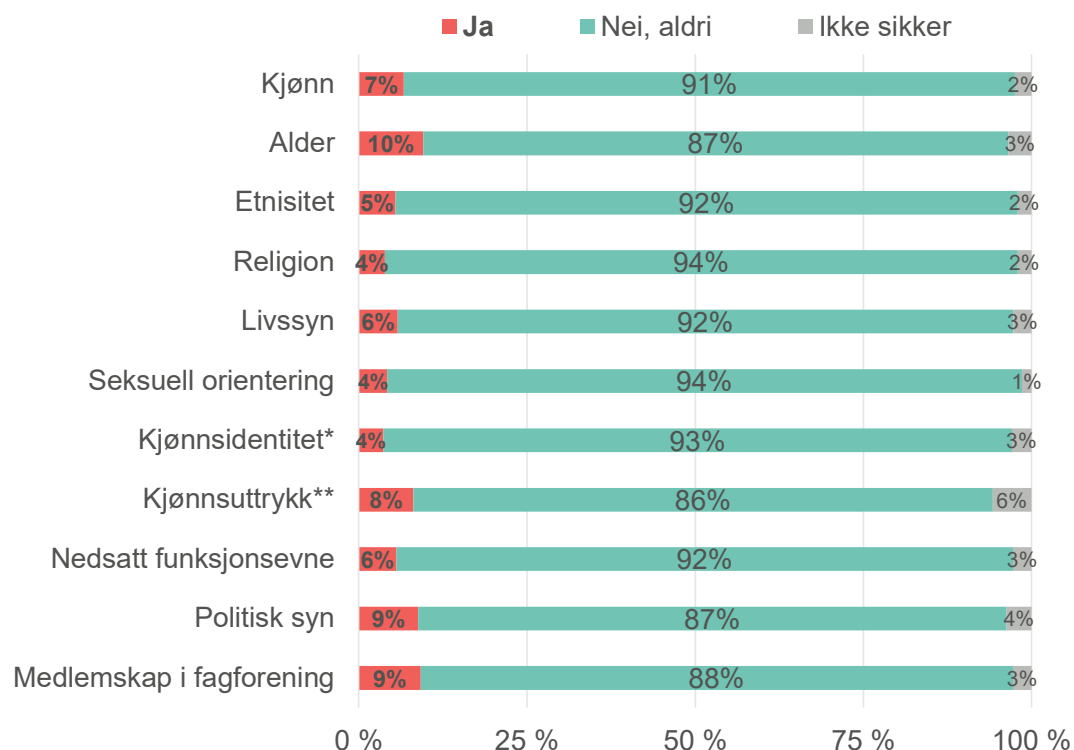

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på ulike grunnlag

Utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel

Til de som svarer nei på at de har blitt utsatt for mobbing eller trakassering: På spørsmål om man har opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel, er det 20 % svarer ja på ett eller flere av grunnlagene.

- Signifikant flere kvinner enn menn oppgir at de har blitt utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.
- De yngste synes å være overrepresentert i å ha utsatt for negativ oppførsel på grunnlag av kjønn, kjønnsidentitet og kjønnsuttrykk.
- Signifikant flere som er tillitsvalgt enn ikke tillitsvalgt har opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av politisk syn.
- Det er innenfor cruisebart og utenriksfart offshore NIS vi finner den høyeste forekomsten av negative, krenkende eller skremmende opplevelser.

Kort forklaringstekst for medlemmer som svarer:

* Kjønnsidentitet: opplevelse av hvilket kjønn vi er

** Kjønnsuttrykk: hvordan vi uttrykker og kommuniserer kjønn

n= 770

?

Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

Utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel

		Kjønn		Alder					Medlemstid		Tillitsverv	
Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år +	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=)	770	638	133	224	145	137	189	75	315	455	107	663
Kjønn	7%	4%	20%	11%	6%	3%	5%	5%	7%	6%	4%	7%
Alder	10%	9%	10%	13%	6%	10%	8%	8%	9%	10%	10%	9%
Etnisitet	5%	5%	7%	10%	4%	5%	4%	1%	7%	4%	4%	6%
Religion	4%	3%	6%	8%	2%	3%	3%		3%	4%	3%	4%
Livssyn	6%	6%	6%	10%	7%	4%	4%		4%	7%	3%	6%
Seksuell orientering	4%	4%	6%	5%	7%	3%	2%	2%	4%	4%	5%	4%
Kjønnsidentitet*	4%	2%	13%	5%	3%	3%	4%	1%	4%	4%	2%	4%
Kjønnsuttrykk**	8%	6%	16%	10%	6%	10%	8%	5%	7%	9%	8%	8%
Nedsatt funksjonsevne	6%	6%	5%	10%	5%	3%	3%	2%	6%	5%	3%	6%
Politisk syn	9%	9%	9%	10%	11%	8%	6%	11%	7%	10%	23%	7%
Medlemskap i fagforening	9%	9%	8%	8%	6%	15%	8%	11%	6%	11%	18%	8%

n= 770

?

Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

Utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel

		Fartsområde						
Svarer ja (av basen)	Total	Innenriksfart	Fraktestart/ havbruk/service	Fiskeri	Cruisefart	Utenriksfart/ offshore NOR	Utenriksfart/ offshore NIS	Utenriks ferge NOR
Base (n=)	770	198	131	82	69	156	41	48
Kjønn	7%	7%	7%	4%	14%	4%	5%	3%
Alder	10%	8%	11%	8%	9%	11%	19%	6%
Etnisitet	5%	3%	6%		16%	2%	14%	8%
Religion	4%	2%	5%		12%	2%	7%	3%
Livssyn	6%	8%	4%	5%	8%	5%	15%	2%
Seksuell orientering	4%	3%	7%	1%	6%	5%	6%	3%
Kjønnsidentitet*	4%	3%	4%	3%	7%	1%	2%	1%
Kjønnsuttrykk**	8%	8%	7%	3%	16%	5%	11%	10%
Nedsatt funksjonsevne	6%	4%	6%	5%	12%	5%	10%	1%
Politisk syn	9%	10%	4%	5%	6%	12%	17%	11%
Medlemskap i fagforening	9%	7%	5%	10%	11%	10%	18%	17%

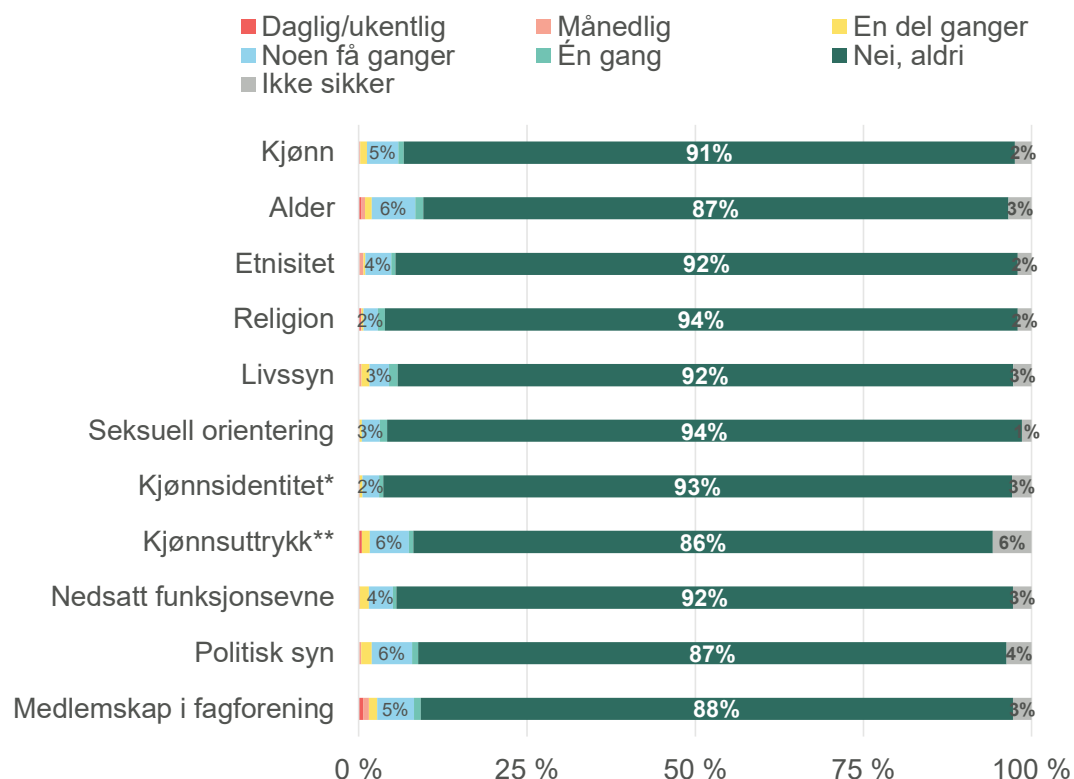
n= 770

?

Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

Frekvens på negativ, krenkende eller skremmende oppførsel

Til de som svarer nei på at de har blitt utsatt for mobbing eller trakassering: På spørsmål om man har opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel, er det 20 % svarer ja på ett eller flere av grunnlagene.

- Diagrammet til venstre viser frekvensen på den negative, krenkende eller skremmende oppførselen man har blitt utsatt for.

- De to anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.

- Negativ omtale av filippinsk, polsk, latvisk mannskap. Negativ omtale av meg for å være organisert.

- Mobbing av navnet mitt. Ved ignorering fikk jeg beskjed om at jeg måtte akseptere det, ellers ville det bli verre, det vil si en ren trussel.

Kort forklaringstekst for medlemmer som svarer:

* Kønnsidentitet: opplevelse av hvilket kjønn vi er

** Kønnsuttrykk: hvordan vi uttrykker og kommuniserer kjønn

n= 770

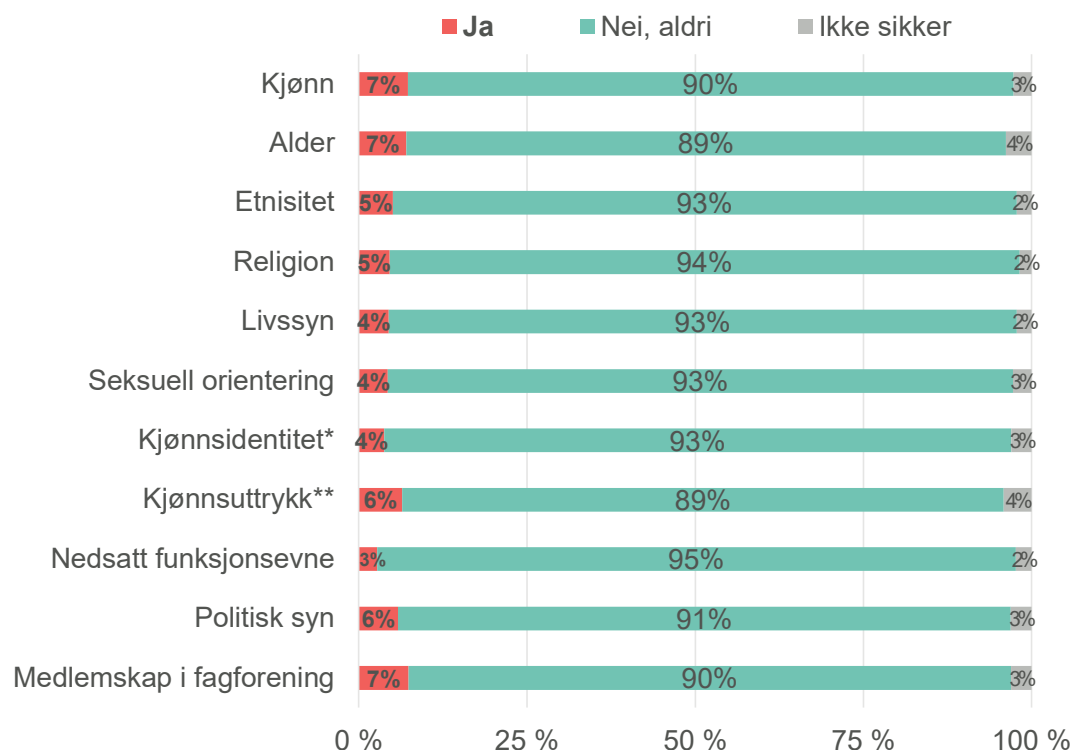
?

Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

Utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel – andre på arbeidsplassen

Til de som svarer nei på at de har blitt utsatt for mobbing eller trakassering: På spørsmål om medlemmene har observert eller kjenner til om andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel: 17 % svarer ja på ett eller flere av grunnlagene.

- En vesentlig andel sier at de også har observert eller kjenner til at andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel.
- Det er ingen av de 11 forholdene som listes opp som skiller seg spesielt ut. Kjønn, alder og medlemskap i fagforeningen er de grunnlagene det krysses av på flest ganger.
- Undergruppene som er overrepresentert i å ha observert eller kjenner til om andre på arbeidsplassen har blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel: Kvinner, tillitsvalgte, de som jobber innen cruisebart og utenriksfart offshore NIS.

n= 770

?

Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene observert eller kjenner du til om andre har blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

Utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel – andre på arbeidsplassen

		Kjønn		Alder					Medlemstid		Tillitsverv	
Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år +	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=)	770	638	133	224	145	137	189	75	315	455	107	663
Kjønn	7%	6%	15%	10%	12%	6%	4%	2%	7%	8%	10%	7%
Alder	7%	7%	9%	10%	5%	7%	6%	6%	7%	7%	9%	7%
Etnisitet	5%	3%	13%	5%	7%	7%	4%		5%	5%	4%	5%
Religion	5%	4%	7%	4%	8%	6%	2%	3%	3%	6%	7%	4%
Livssyn	4%	4%	9%	5%	6%	5%	3%	1%	3%	5%	6%	4%
Seksuell orientering	4%	3%	8%	4%	7%	5%	4%	2%	2%	6%	4%	4%
Kjønnsidentitet*	4%	3%	10%	5%	3%	3%	4%	2%	4%	4%	5%	4%
Kjønnsuttrykk**	6%	6%	10%	7%	6%	8%	7%	3%	6%	7%	7%	6%
Nedsatt funksjonsevne	3%	2%	6%	3%	3%	3%	2%	1%	3%	3%	2%	3%
Politisk syn	6%	6%	5%	5%	8%	7%	4%	7%	4%	7%	15%	4%
Medlemskap i fagforening	7%	7%	7%	4%	6%	9%	10%	9%	3%	10%	12%	7%

n= 770

?

Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene observert eller kjenner du til om andre har blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

Utsatt for negativ, krenkende eller skremmende oppførsel – andre på arbeidsplassen

		Fartsområde						
Svarer ja (av basen)	Total	Innenriksfart	Fraktesfart/ havbruk/service	Fiskeri	Cruisefart	Utenriksfart/ offshore NOR	Utenriksfart/ offshore NIS	Utenriks ferge NOR
Base (n=)	770	198	131	82	69	156	41	48
Kjønn	7%	5%	8%	2%	17%	8%	14%	3%
Alder	7%	5%	14%	4%	7%	4%	15%	6%
Etnisitet	5%	3%	3%	2%	18%	6%	6%	5%
Religion	5%	3%	2%	2%	9%	7%	12%	8%
Livssyn	4%	4%	4%	1%	8%	5%	12%	5%
Seksuell orientering	4%	2%	3%	2%	9%	5%	14%	6%
Kjønnsidentitet*	4%	1%		3%	13%	4%	10%	6%
Kjønnsuttrykk**	6%	4%	3%	4%	11%	11%	12%	7%
Nedsatt funksjonsevne	3%	2%	3%		10%	2%	2%	
Politisk syn	6%	7%	3%	3%	4%	8%	20%	5%
Medlemskap i fagforening	7%	7%	2%	7%	8%	10%	12%	10%

n= 770

?

Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene observert eller kjenner du til om andre har blitt utsatt for annen negativ, krenkende eller skremmende oppførsel på grunnlag av følgende på arbeidsplassen din?

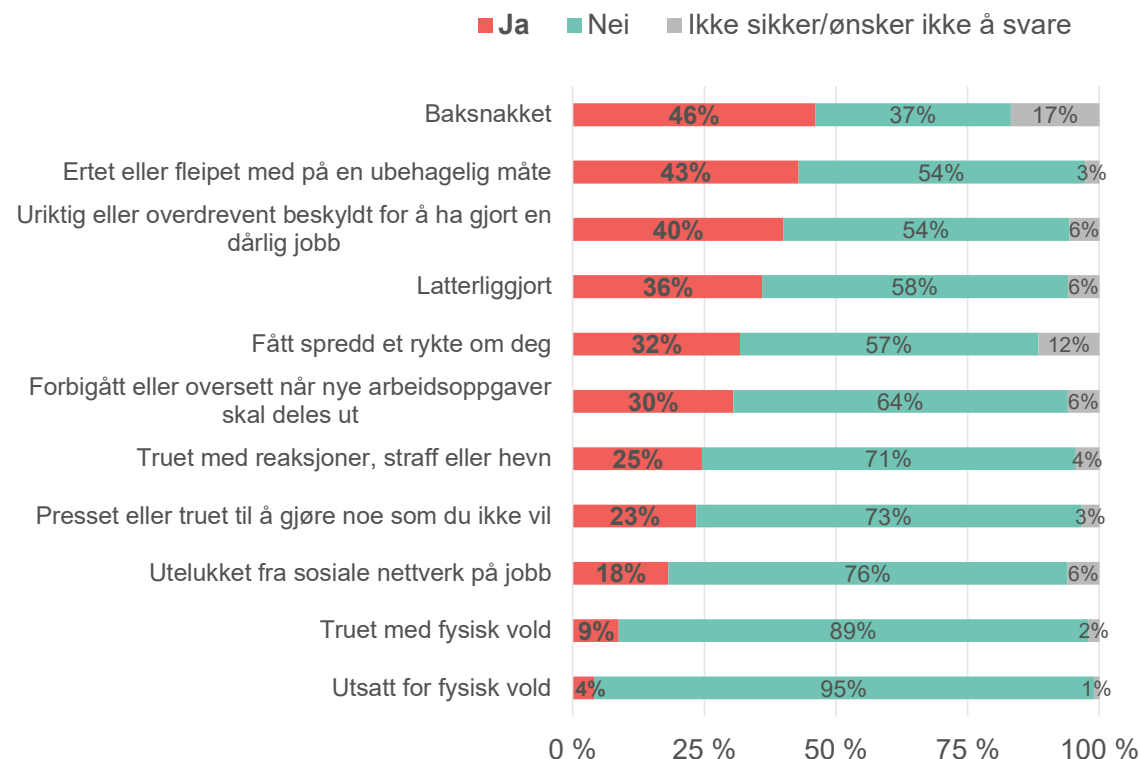

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Forhold knyttet til mobbing og trakassering på arbeidsplassen

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

Hele utvalget: 68 % av medlemmene har i løpet av de tre-fire siste årene opplevd eller blitt utsatt for ett eller flere av de 11 forholdene som er listet i diagrammet til venstre.

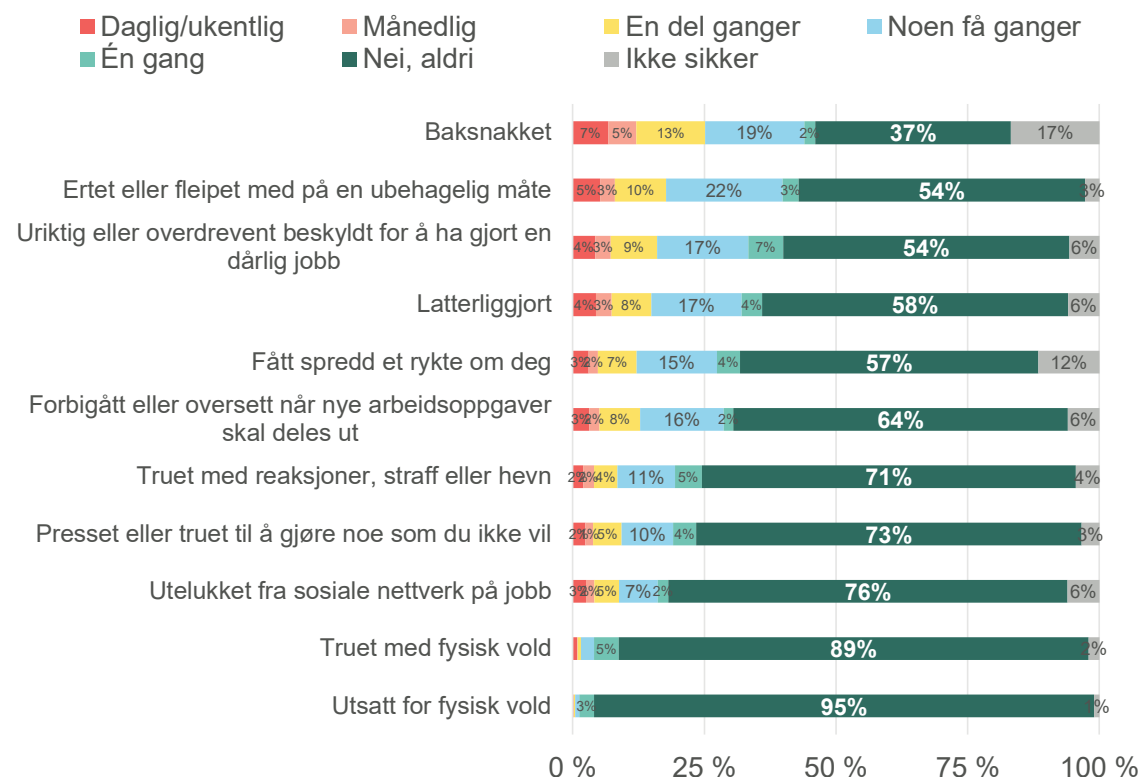
- Nær halvparten har opplevd å bli baksnakket, 43 % har opplevd å bli ertet eller fleipet med på en ubehagelig måte, mens 40 % har opplevd å bli uriktig eller overdrevent beskyldt for å ha gjort en dårlig jobb.
- 9 % har blitt truet med fysisk vold. 4 % oppgir at de har blitt utsatt for fysisk vold.
- Alle forholdene sett under ett, så er det signifikant flere kvinner (77 %) enn menn (65 %) som svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene.
- De under 40 år er overrepresentert i å ha hatt én eller flere slike opplevelser, og det synes å være en viss overrepresentasjon blant de som jobber innen fiskeri.

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

Hele utvalget: 68 % av medlemmene har i løpet av de tre-fire siste årene opplevd eller blitt utsatt for ett eller flere av de 11 forholdene som er listet i diagrammet til venstre.

- Diagrammet til venstre viser frekvensen på de ulike forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for. Det er altså en mer finmasket framstilling av funnene enn ja-/nei-fordelingen som er vist på foregående side.
- 12 % av de som sier at de har opplevd å bli baksnakket oppgir at dette skjer månedlig eller oftere. Legger vi ti «en del ganger», har hvert fjerde medlem opplevd å bli baksnakket en del ganger, månedlig eller daglig/månedlig på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene.
- Det anonymiserte sitatet under er hentet fra fritekstsvaret.

- Jeg er blitt utsatt for utfrysning nesten daglig av mannskapet på varierte skift jeg var på. Har blitt baksnakket, og om det kom ut til andre hadde det kommet til å ødelegge for alt arbeid i framtiden.

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

		Kjønn		Alder					Medlemstid		Tillitsverv	
Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år +	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=)	1130	897	233	366	232	190	246	96	508	622	138	992
Baksnakket	46%	45%	52%	47%	51%	46%	43%	36%	48%	44%	48%	46%
Ertet eller fleipet med på en ubehagelig måte	43%	40%	53%	51%	52%	40%	30%	29%	46%	40%	45%	43%
Uriktig eller overdrevent beskyldt for å ha gjort en dårlig jobb	40%	39%	44%	47%	47%	37%	29%	30%	46%	35%	31%	41%
Latterliggjort	36%	35%	39%	40%	43%	37%	27%	27%	40%	33%	36%	36%
Fått spredd et rykte om deg	32%	30%	37%	33%	39%	32%	25%	24%	34%	30%	32%	32%
Forbigått eller oversett når nye arbeidsoppgaver skal deles ut	30%	29%	34%	32%	35%	34%	26%	18%	32%	29%	33%	30%
Truet med reaksjoner, straff eller hevn	25%	25%	24%	28%	31%	25%	16%	17%	24%	25%	24%	25%
Presset eller truet til å gjøre noe som du ikke vil	23%	24%	21%	26%	29%	23%	18%	17%	26%	21%	19%	24%
Utelukket fra sosiale nettverk på jobb	18%	18%	19%	21%	23%	16%	13%	12%	22%	15%	16%	18%
Truet med fysisk vold	9%	9%	8%	14%	11%	4%	4%	5%	10%	7%	7%	9%
Utsatt for fysisk vold	4%	4%	4%	8%	4%	0%	2%	2%	6%	3%	1%	4%

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

		Fartsområde						
Svarer ja (av basen)	Total	Innenriksfart	Fraktesfart/ havbruk/service	Fiskeri	Cruisebart	Utenriksfart/ offshore NOR	Utenriksfart/ offshore NIS	Utenriks ferge NOR
Base (n=)	1130	297	188	125	100	225	50	74
Baksnakket	46%	46%	39%	54%	50%	47%	40%	44%
Ertet eller fleipet med på en ubehagelig måte	43%	46%	39%	51%	36%	41%	34%	42%
Uriktig eller overdrevent beskyldt for å ha gjort en dårlig jobb	40%	37%	44%	45%	39%	40%	38%	30%
Latterliggjort	36%	35%	36%	45%	29%	35%	39%	32%
Fått spredd et rykte om deg	32%	33%	27%	38%	30%	32%	30%	31%
Forbigått eller oversett når nye arbeidsoppgaver skal deles ut	30%	27%	29%	34%	37%	27%	25%	36%
Truet med reaksjoner, straff eller hevn	25%	23%	25%	26%	23%	25%	23%	25%
Presset eller truet til å gjøre noe som du ikke vil	23%	21%	26%	20%	21%	24%	29%	17%
Utelukket fra sosiale nettverk på jobb	18%	16%	16%	21%	15%	22%	15%	17%
Truet med fysisk vold	9%	9%	6%	16%	7%	8%	3%	9%
Utsatt for fysisk vold	4%	4%	3%	3%	4%	5%	2%	4%

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Hvem utsatte deg for dette?

Det er oftest en overordnet kollega (45 %) eller sideordnet kollega (40 %) som står bak ett eller flere av de 11 forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for.

- Av de som har opplevd eller blitt utsatt for ett eller flere av de 11 forholdene som listes, oppgir 45 % at det er en overordnet kollega som har utsatt dem for dette, 40 % krysser av på sideordnet kollega. 34 % sier at det er nærmeste leder/sjef som står bak.
- Det er mindre vanlig at det er en underordnet kollega eller gjester/passasjerer som står bak.
- De tre anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.
  - Folk i en lederposisjon som utøver maktmisbruk. Går langt over sine grenser når det gjelder oppførsel overfor kolleger.
  - Trakassering fra skipsfører samt mobbing fra samme person.
  - En leder som diskriminerer, forskjellsbehandler, favoriserer enkelte gutter i avdelingen. Hun svarer på en utrolig ubehagelig måte.

n= 764

? Av det du krysset av på, hvem utsatte deg for noe av dette?

Hvem utsatte deg for dette?

Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39	40–49	50–59	60+	Innenriks- fart	Fraktesfart/ havbruk/ service	Fiskeri	Cruisefart	Utenriksfart/ offshore NOR	Utenriksfart/ offshore NIS	Utenriks ferge NOR
Base (n=764)	764	586	179	268	167	127	149	53	199	127	92	69	149	28	49
Overordnet kollega	45%	46%	44%	50%	51%	46%	34%	35%	52%	37%	42%	37%	55%	42%	33%
Sideordnet kollega	40%	38%	48%	42%	47%	39%	34%	32%	40%	27%	44%	53%	43%	29%	56%
Din nærmeste leder/sjef	34%	33%	34%	33%	44%	34%	23%	36%	26%	40%	36%	37%	29%	35%	44%
Underordnet kollega	14%	14%	13%	13%	14%	12%	18%	12%	9%	14%	22%	12%	15%	19%	14%
Gjester/passasjerer	13%	10%	22%	16%	14%	11%	9%	10%	19%		0%	29%	8%	6%	27%
Andre	7%	8%	7%	6%	9%	6%	8%	10%	8%	8%	10%	4%	7%	15%	
Ikke sikker / ønsker ikke å svare	11%	11%	9%	12%	5%	10%	16%	11%	12%	13%	10%	7%	12%	10%	3%

Svarer ja (av basen)	Total	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=764)	764	361	403	94	670
Overordnet kollega	45%	46%	45%	49%	45%
Sideordnet kollega	40%	44%	37%	50%	39%
Din nærmeste leder/sjef	34%	37%	31%	27%	35%
Underordnet kollega	14%	13%	15%	11%	14%
Gjester/passasjerer	13%	12%	14%	18%	12%
Andre	7%	7%	8%	5%	8%
Ikke sikker / ønsker ikke å svare	11%	11%	11%	10%	11%

Tabeller med undergrupper i undersøkelsen

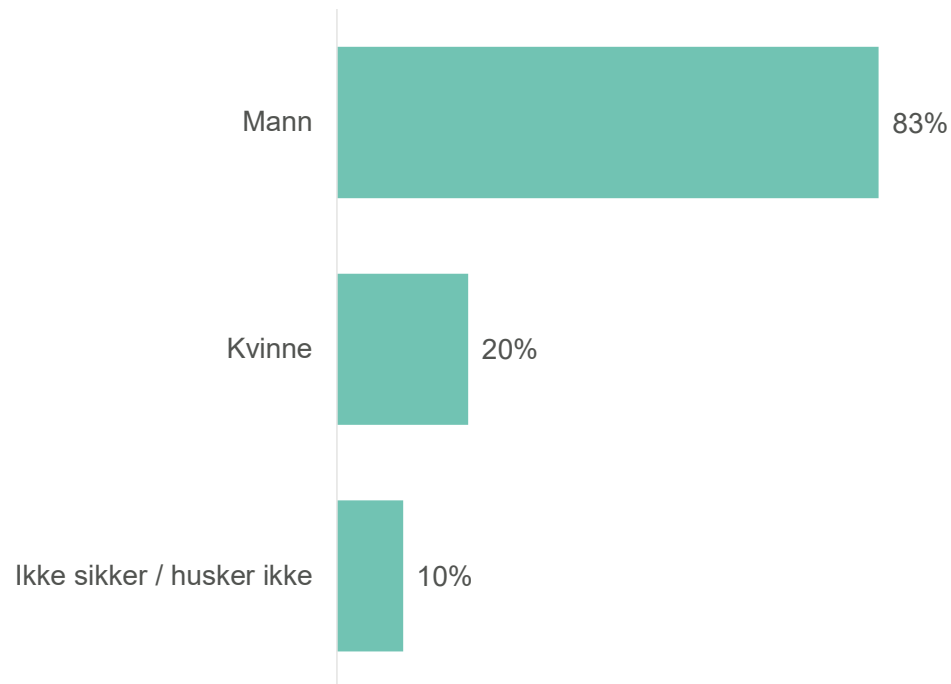
- Signifikant flere kvinner enn menn har opplevd å bli utsatt for ett eller flere av forholdene fra sideordnet kollega og gjester/passasjerer.
- Signifikant flere som jobber innenfor utenriksfart offshore NOR enn i fraktfart/havbruk/service, cruisefart og utenriks ferge NOR oppgir at det er overordnet kollega som står bak oppførselen/handlingen.

n= 764

? Av det du krysset av på, hvem utsatte deg for noe av dette?

Hvilket kjønn?

Det er oftest en mann (83 %) som står bak ett eller flere av de 11 forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for.

- 83 % av medlemmene oppgir at det er en mann eller flere menn som står bak den kritikkverdige adferden. I likhet med spørsmålet om stillingsnivå, tar ikke medlemmene stilling til hvert av de 11 forholdene, men svarer på et mer generelt grunnlag.

- De tre anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.

- Kaptein på en tidligere skute jeg jobbet på som drev med psykisk terror av mannskapet. Kan si at hele mannskapet så vidt jeg vet skrev under på at de ikke ville jobbe med han mer.

- Vi har en drittsekk om bord som baksnakker alle om bord. Men han er *chief* og viser lite interesse for å forandre seg.

- Dårlig behandling av kollega, som behandlet alle damer *bad*. En kollega byttet båt grunnet henne. Hun byttet båt og atmosfæren og miljøet ble utmerket i avdelingen/båten.

n= 764

? Av det du krysset av på, hvilke(t) kjønn utsatte deg for noe av dette?

Hvilket kjønn?

Hvilke(t) kjønn utsatte deg for noe av dette?	Base	Mann	Kvinne	Ikke sikker
TOTAL	764	83 %	20 %	10 %
Mann	586	84 %	15 %	12 %
Kvinne	179	78 %	37 %	5 %
Under 30 år	268	86 %	14 %	12 %
30–39 år	167	84 %	27 %	7 %
40–49 år	127	86 %	24 %	5 %
50–59 år	149	74 %	21 %	14 %
60 år +	53	82 %	16 %	10 %
Medlemstid: 2 år eller mindre	361	86 %	18 %	9 %
Medlemstid: 3 år eller mer	403	80 %	22 %	11 %
Tillitsvalgt	94	82 %	19 %	11 %
Ikke tillitsvalgt	670	83 %	20 %	10 %
Innenriksfart	199	86 %	19 %	7 %
Fraktefart/havbruk/service	127	89 %	9 %	8 %
Fiskeri	92	90 %	11 %	9 %
Cruisebart	69	71 %	37 %	14 %
Utenriksfart/offshore NOR	149	77 %	20 %	15 %
Utenriksfart/offshore NIS	28	84 %	15 %	13 %
Utenriks ferge NOR	49	76 %	38 %	6 %

Det er oftest en mann (83 %) som står bak ett eller flere av de 11 forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for.

- I alle undergruppene er det signifikant flere som oppgir mann enn kvinne på spørsmålet om hvilket kjønn som sto bak den kritikkverdige adferden.
- Menn oppgir mer enn fire av fem ganger at det var en mann som utsatte dem for ett eller flere av de 11 forholdene.
- Blant kvinnene er det flere som har opplevd at det er en kvinne som står bak, men også blant kvinnene er det signifikant flere som oppgir en mann enn en kvinne.
- De to anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.

- Bare slengbemerkinger om dårlig utført jobb. Hun tråkka ofte på andre for å framheve seg sjøl.

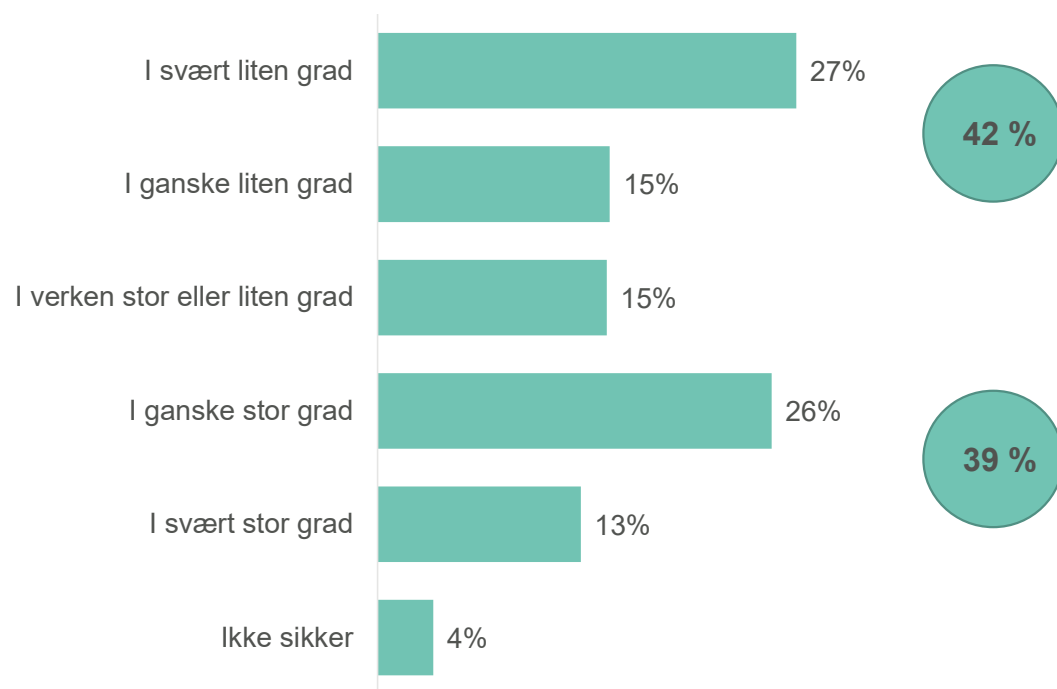
- Hvordan jeg utførte min jobb. Var umulig og forholde seg til de beskjedene han ga, da han hele tiden skiftet mening om hvordan vi skulle laste og losse.

n= 764

? Av det du krysset av på, hvilke(t) kjønn utsatte deg for noe av dette?

Negative konsekvenser for arbeidssituasjonen

39 % oppgir at det de har blitt utsatt for i ganske eller svært stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen. 42 % sier at det i ganske eller svært liten grad har hatt det.

- 13 % sier at det de ble utsatt for i svært stor grad hadde negative konsekvenser for arbeidssituasjonen sin, som trivsel, motivasjon og lyst til å fortsette i stillingen. 26 % oppgir i ganske stor grad. Sitat hentet fra fritekstsvaret:
  - Blei mobba/trakassert mens eg prøvde å utføre arbeidet mitt. Sa ifra, fikk beskjed om å slutte å sutre og klage slik. Dette pågikk over 2 år. Eg slutta da eg følte dette gjekk utover min psyke.
- 27 % sier at det de ble utsatt for i svært liten grad hadde negative konsekvenser for arbeidssituasjonen sin. Sitat hentet fra fritekstsvaret:
  - Fikk meg til å føle jeg ikke var så flink, var min første tur på fabrikktråler. Viste seg i ettertid at det bare er sånn han er, en skøyer. Dette er ikke noe som har plaget meg i ettertid, var ute av verden neste vakt. Vi er gode kolleger.

n= 764

? I hvilken grad har noe av dette hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen din – som trivsel, motivasjon, lyst til å fortsette i stillingen?

Negative konsekvenser for arbeidssituasjonen

Konsekvenser for arbeidssituasjonen	Base (n=)	Gjennomsnittsverdi 1 = i svært liten grad 5 = i svært stor grad 3 = midtpunktet
TOTAL	736	2,82
Mann	563	2,71
Kvinne	173	3,18
Under 30 år	256	2,96
30–39 år	159	2,97
40–49 år	124	2,71
50–59 år	145	2,59
60 år +	52	2,52
Medlemstid: 2 år eller mindre	346	2,91
Medlemstid: 3 år eller mer	390	2,74
Tillitsvalgt	90	2,35
Ikke tillitsvalgt	646	2,88
Innenriksfart	189	2,68
Fraktefart/havbruk/service	123	2,88
Fiskeri	90	2,79
Cruisebart	68	3,01
Utenriksfart/offshore NOR	141	2,74
Utenriksfart/offshore NIS	28	3,08
Utenriks ferge NOR	47	2,84

39 % oppgir at det de har blitt usatt for i ganske eller svært stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen. 42 % sier at det i ganske eller svært liten grad har hatt det.

- I tabellen til venstre er svarene på fempunkts skalaen komprimert til en gjennomsnittsverdi. Dersom alle respondentene hadde svart i svært stor grad (verdi 5), hadde gjennomsnittsverdien vært 5,00. Om alle hadde oppgitt verdien 1, i svært liten grad, hadde gjennomsnittsverdien vært 1,00.
- Kvinner (3,18) har en signifikant høyere gjennomsnittsverdi enn menn (2,71), som innebærer at kvinner i større grad enn menn sier at de har blitt utsatt for har hatt negative konsekvenser for dem. De under 30 år og mellom 30-39 år har en signifikant høyere verdi enn de som er 50 år og eldre. De som ikke er tillitsvalgt har en signifikant høyere verdi enn de som er tillitsvalgt.
- De som jobber innenfor cruisebart og utenriksfart offshore NIS har en høyere gjennomsnittsverdi, men forskjellen fra de andre fartsområdene er ikke statistisk signifikant.

n= 764

? I hvilken grad har noe av dette hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen din – som trivsel, motivasjon, lyst til å fortsette i stillingen?

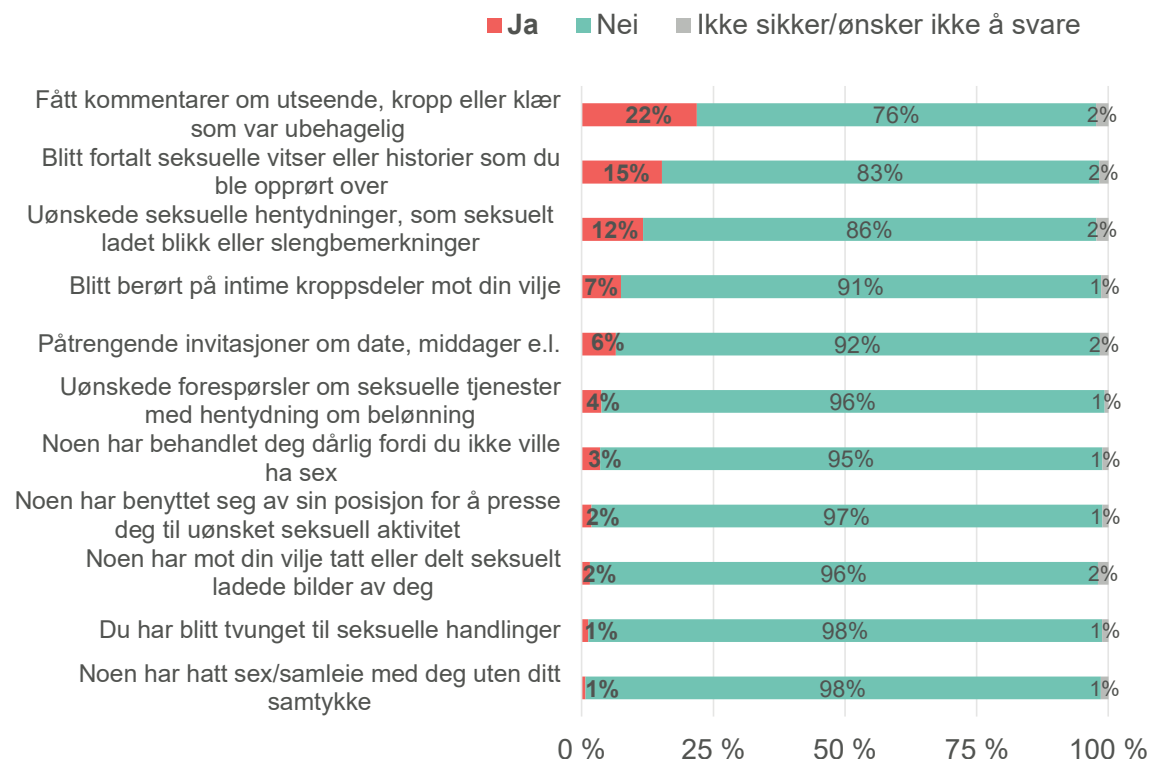

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Forhold knyttet til seksuell trakassering på arbeidsplassen

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

Hele utvalget: 30 % av medlemmene har i løpet av de tre-fire siste årene opplevd eller blitt utsatt for ett eller flere av de 11 forholdene som er listet i diagrammet til venstre.

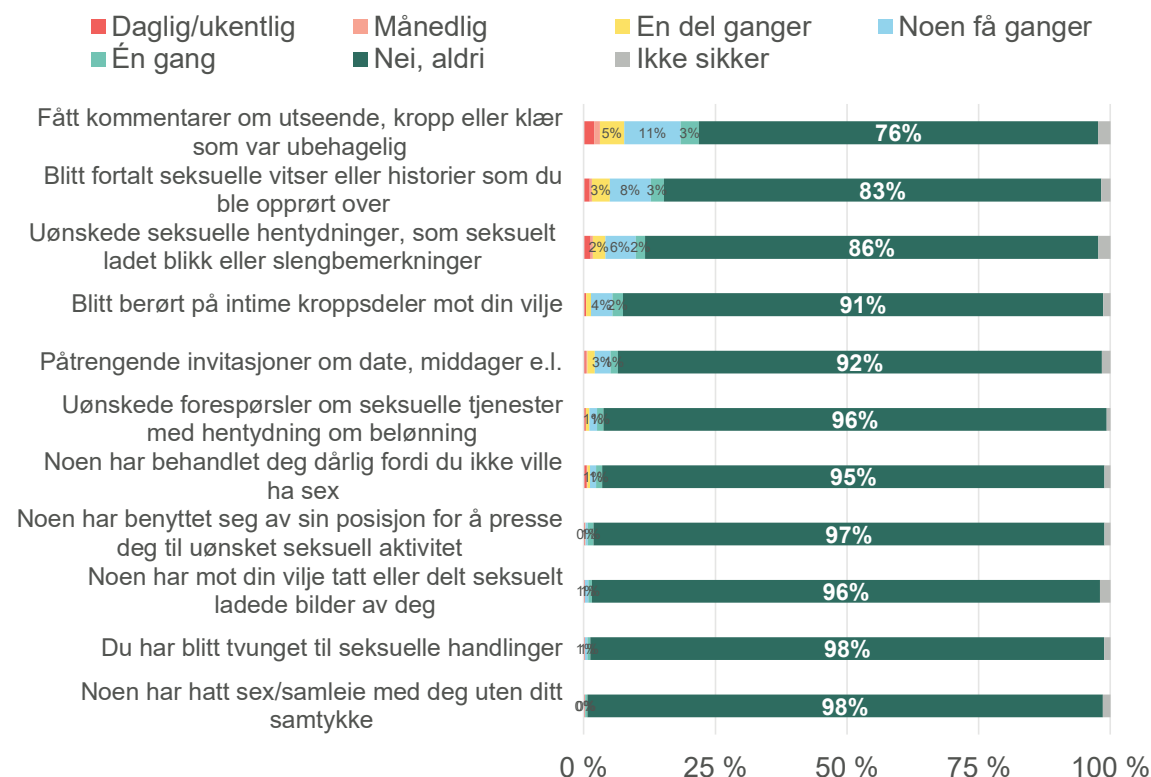
- Mer enn hvert femte medlem har fått kommentarer om utseende, kropp eller klær som var ubehagelig.
- 15 % har blitt fortalt seksuelle vitser eller historier som de ble opprørt over, og 12 % har fått uønskede seksuelle hentydninger, som seksuelt ladet blick eller slengbemerkinger.
- Alle forholdene sett under ett, så er det signifikant flere kvinner (55 %) enn menn (24 %) som svarer ja på ett eller flere av de 11 forholdene.
- De under 40 år er overrepresentert i å ha hatt én eller flere slike opplevelser. Jo yngre, jo flere svarer at man har vært utsatt for ett eller flere av forholdene. Det er ingen signifikante forskjeller mellom de som har vært medlem av forbundet i to år eller mindre eller tre år eller mer.
- De som jobber innenfor uteriksferge NOR, cruisesfart og fiskeri synes å være overrepresentert i å ha blitt utsatt for ett eller flere av forholdene.

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

Hele utvalget: 30 % av medlemmene har i løpet av de tre-fire siste årene opplevd eller blitt utsatt for ett eller flere av de 11 forholdene som er listet i diagrammet til venstre.

- Diagrammet til venstre viser frekvensen på de ulike forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for. Det er altså en mer finmasket framstilling av funnene enn ja-/nei-fordelingen som er vist på foregående side.
- De fire anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.

- Mange seksuelle kommentarer, på kropp, holdning og utseende. Har også blitt «tafset» på av en overordnet kollega flere ganger.

- Blir tatt en del på rumpa og blir sendt noen «seksuelle» blick.

- Ble seksuelt utnyttet som utplasseringselev, varslet og ble trakassert av rederiet.

- Uønsket kommentar på kropp.

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

		Kjønn		Alder					Medlemstid		Tillitsverv	
Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39 år	40–49 år	50–59 år	60 år +	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=)	1130	897	233	366	232	190	246	96	508	622	138	992
Fått kommentarer om utseende, kropp eller klær som var ubehagelig	22%	16%	43%	33%	22%	19%	12%	10%	25%	19%	21%	22%
Blitt fortalt seksuelle vitser eller historier som du ble opprørt over	15%	10%	37%	20%	20%	10%	10%	7%	17%	13%	16%	15%
Uønskede seksuelle hentydninger, som seksuelt ladet blikk eller slengbemerkninger	12%	5%	36%	20%	13%	7%	5%	3%	14%	10%	11%	12%
Blitt berørt på intime kroppsdeler mot din vilje	7%	3%	23%	13%	9%	3%	3%	1%	10%	5%	7%	7%
Påtrengende invitasjoner om date, middager e.l.	6%	3%	20%	11%	6%	5%	3%	1%	8%	5%	5%	7%
Uønskede forespørsler om seksuelle tjenester med hentydning om belønning	4%	2%	11%	8%	3%	1%	1%	1%	4%	3%	5%	4%
Noen har behandlet deg dårlig fordi du ikke ville ha sex	3%	1%	12%	6%	4%	2%	2%	0%	5%	2%	2%	4%
Noen har benyttet seg av sin posisjon for å presse deg til uønsket seksuell aktivitet	2%	0%	7%	4%	1%	1%	2%		2%	1%	0%	2%
Noen har mot din vilje tatt eller delt seksuelt ladede bilder av deg	2%	1%	3%	3%	3%		0%		2%	1%	4%	1%
Du har blitt tvunget til seksuelle handlinger	1%	0%	4%	3%		0%	0%		2%	1%	1%	1%
Noen har hatt sex/samleie med deg uten ditt samtykke	1%	0%	2%	2%		1%			1%	0%		1%

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen ...

		Fartsområde						
Svarer ja (av basen)	Total	Innenriksfart	Fraktesfart/ havbruk/service	Fiskeri	Cruisebart	Utenriksfart/ offshore NOR	Utenriksfart/ offshore NIS	Utenriks ferge NOR
Base (n=)	1130	297	188	125	100	225	50	74
Fått kommentarer om utseende, kropp eller klær som var ubehagelig	22%	25%	12%	19%	25%	21%	20%	28%
Blitt fortalt seksuelle vitser eller historier som du ble opprørt over	15%	15%	11%	21%	26%	14%	6%	15%
Uønskede seksuelle hentydninger, som seksuelt ladet blikk eller slengbemerkninger	12%	10%	4%	18%	26%	11%	8%	13%
Blitt berørt på intime kroppsdeler mot din vilje	7%	7%	3%	10%	10%	8%	5%	11%
Påtrengende invitasjoner om date, middager e.l.	6%	6%	4%	9%	11%	4%	8%	8%
Uønskede forespørsler om seksuelle tjenester med hentydning om belønning	4%	4%	2%	10%	4%	3%	3%	3%
Noen har behandlet deg dårlig fordi du ikke ville ha sex	3%	4%	2%	6%	5%	2%	4%	6%
Noen har benyttet seg av sin posisjon for å presse deg til uønsket seksuell aktivitet	2%	2%	2%	3%	2%	1%		2%
Noen har mot din vilje tatt eller delt seksuelt ladede bilder av deg	2%	0%	2%	2%	1%	3%		
Du har blitt tvunget til seksuelle handlinger	1%	0%	1%	1%	3%	2%		1%
Noen har hatt sex/samleie med deg uten ditt samtykke	1%	0%	1%	1%	1%	0%	1%	

n= 1130

? Har du i løpet av de tre-fire (3-4) siste årene opplevd eller blitt utsatt for noe av følgende på arbeidsplassen din?

Hvem utsatte deg for dette?

Det er oftest en sideordnet kollega (40 %) eller overordnet kollega (33 %) som står bak ett eller flere av de 11 forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for.

- Av de som har opplevd eller blitt utsatt for ett eller flere av de 11 forholdene som listes, oppgir 40 % at det er en sideordnet kollega som har utsatt dem for dette, 33 % krysser av på overordnet kollega.
- Det er mindre vanlig at det er nærmeste leder/sjef, en underordnet kollega eller gjester/passasjerer som står bak. En av fire som har hatt negative opplevelser sier at de ikke vet, eller de ønsker ikke å svare på, hvem som sto bak.
- Det anonymiserte sitatet under er hentet fra fritekstsvaret.

- Jeg ble tilbudt fast jobb mot at jeg var tilgjengelig for ham de (...) dagene jeg jobbet. Jeg har blitt straffet flere ganger med arbeidsoppgaver som ikke finnes fordi jeg har sagt nei til sex og gjort meg utilgjengelig og ikke vist interesse.

n= 344

? Av det du krysset av på, hvem utsatte deg for noe av dette?

Hvem utsatte deg for dette?

Svarer ja (av basen)	Total	Mann	Kvinne	<30 år	30–39	40–49	50–59	60+	Innenriks- fart	Fraktesfart/ havbruk/ service	Fiskeri	Cruisefart	Utenriksfart/ offshore NOR	Utenriksfart/ offshore NIS	Utenriks ferge NOR
Base (n=764)	344	215	129	146	81	51	49	17	94	37	41	37	67	12	31
Sideordnet kollega	40%	36%	47%	41%	40%	43%	38%	33%	31%	32%	61%	51%	44%	44%	35%
Overordnet kollega	33%	30%	38%	34%	35%	35%	25%	34%	32%	54%	31%	33%	28%	62%	16%
Din nærmeste leder/sjef	14%	13%	16%	13%	16%	14%	12%	27%	12%	16%	21%	8%	14%	12%	19%
Gjester/passasjerer	13%	8%	22%	16%	14%	13%	6%	10%	16%			28%	5%	14%	28%
Underordnet kollega	11%	12%	10%	13%	8%	8%	14%	11%	6%	4%	16%	5%	19%	20%	13%
Andre	6%	5%	7%	5%	5%	5%	9%	10%	8%		3%	11%	7%	6%	1%
Ikke sikker / ønsker ikke å svare	24%	32%	10%	23%	24%	29%	22%	24%	27%	24%	25%	18%	28%		23%

Svarer ja (av basen)	Total	2 år el. mindre	3 år el. mer	Tillitsvalgt	Ikke tillitsvalgt
Base (n=764)	344	167	177	38	306
Overordnet kollega	40%	38%	42%	50%	39%
Sideordnet kollega	33%	36%	31%	28%	34%
Din nærmeste leder/sjef	14%	14%	15%	9%	15%
Gjester/passasjerer	13%	11%	15%	15%	13%
Underordnet kollega	11%	10%	12%	18%	10%
Andre	6%	4%	7%	4%	6%
Ikke sikker / ønsker ikke å svare	24%	27%	21%	17%	25%

Tabeller med undergrupper i undersøkelsen

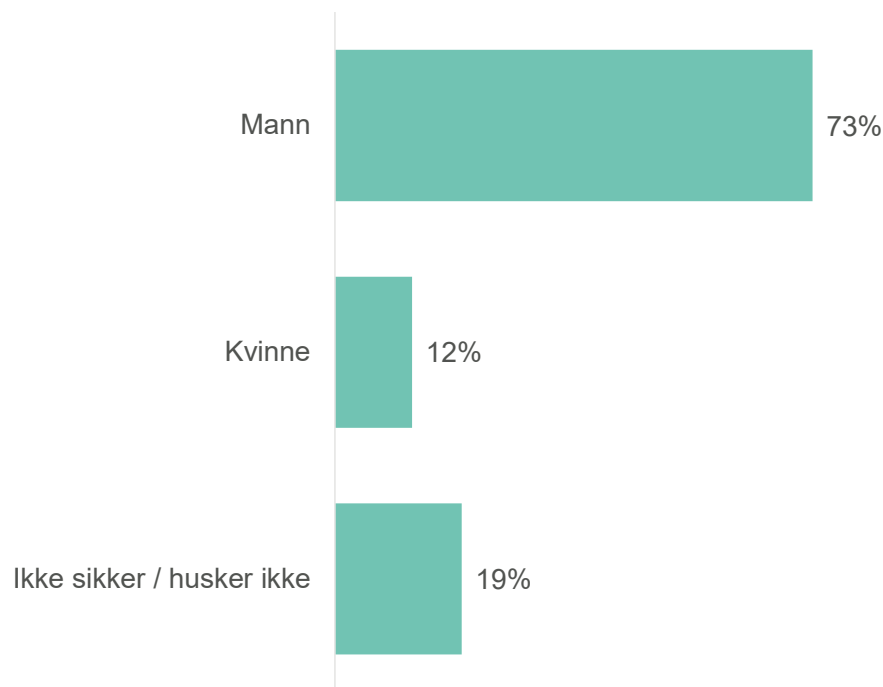
- Signifikant flere kvinner enn menn har opplevd å bli utsatt for ett eller flere av forholdene fra gjester/passasjerer.
- Signifikant flere som jobber innenfor fiskeri enn i innenriksfart og fraktfart/havbruk/service oppgir at det er sideordnet kollega som står bak oppførselen/handlingen.

n= 344

? Av det du krysset av på, hvem utsatte deg for noe av dette?

Hvilket kjønn?

Det er oftest en mann (73 %) som står bak ett eller flere av de 11 forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for.

- 73 % av medlemmene oppgir at det er en mann eller flere menn som står bak den kritikkverdige adferden. I likhet med spørsmålet om stillingsnivå, tar ikke medlemmene stilling til hvert av de 11 forholdene, men svarer på et mer generelt grunnlag.

- De tre anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.

- Pikkbilde i innboks tre dager etter oppstart i ny jobb (styrmann, offiser). Bokserbilde på Snap fra fiskere. Seksuelle invitasjoner. Blitt tatt ufrivillig på rompa mer enn en gang.

- At undersøkelsen skal gjelde bare 3-4 år tilbake påvirker mine svar ganske mye. For min egen del var det et mye tøffere språkbruk mot meg som ung kvinne om bord med bare mannfolk. Kjenner nå at det har vært tøft å bestandig være frekkere i kjeften enn mannfolka. Man måtte absolutt stå opp for seg selv på 80- og 90-tallet også.

n= 344

? Av det du krysset av på, hvilke(t) kjønn utsatte deg for noe av dette?

Hvilket kjønn?

Hvilke(t) kjønn utsatte deg for noe av dette?	Base	Mann	Kvinne	Ikke sikker
TOTAL	344	73 %	12 %	19 %
Mann	215	63 %	16 %	26 %
Kvinne	129	90 %	4 %	8 %
Under 30 år	146	75 %	8 %	19 %
30–39 år	81	70 %	14 %	21 %
40–49 år	51	68 %	17 %	24 %
50–59 år	49	79 %	15 %	13 %
60 år +	17	72 %	11 %	20 %
Medlemstid: 2 år eller mindre	167	74 %	8 %	21 %
Medlemstid: 3 år eller mer	177	72 %	16 %	18 %
Tillitsvalgt	38	77 %	14 %	11 %
Ikke tillitsvalgt	306	73 %	11 %	20 %
Innenriksfart	94	72 %	7 %	23 %
Fraktefart/havbruk/service	37	85 %	2 %	15 %
Fiskeri	41	79 %	4 %	19 %
Cruisebart	37	76 %	15 %	21 %
Utenriksfart/offshore NOR	67	67 %	22 %	18 %
Utenriksfart/offshore NIS	12	94 %	8 %	6 %
Utenriks ferge NOR	31	62 %	19 %	23 %

Det er oftest en mann (73 %) som står bak ett eller flere av de 11 forholdene medlemmene har opplevd eller blitt utsatt for.

- I alle undergruppene er det signifikant flere som oppgir mann enn kvinne på spørsmålet om hvilket kjønn som sto bak den kritikkverdige adferden.
- 90 % av kvinnene oppgir at det var en mann som sto bak, 63 % av mennene oppgir at det var en mann som utsatte dem for adferden.
- De to anonymiserte sitatene under er hentet fra fritekstsvaret.

- Under min læretid har jeg gjentatte ganger blitt seksuelt trakassert verbalt av min leder. Til en ekstrem hvor han ber meg om å ha sex med andre lærlinger og forteller ubehagelige vitser om mitt seksualliv uten min tillatelse.

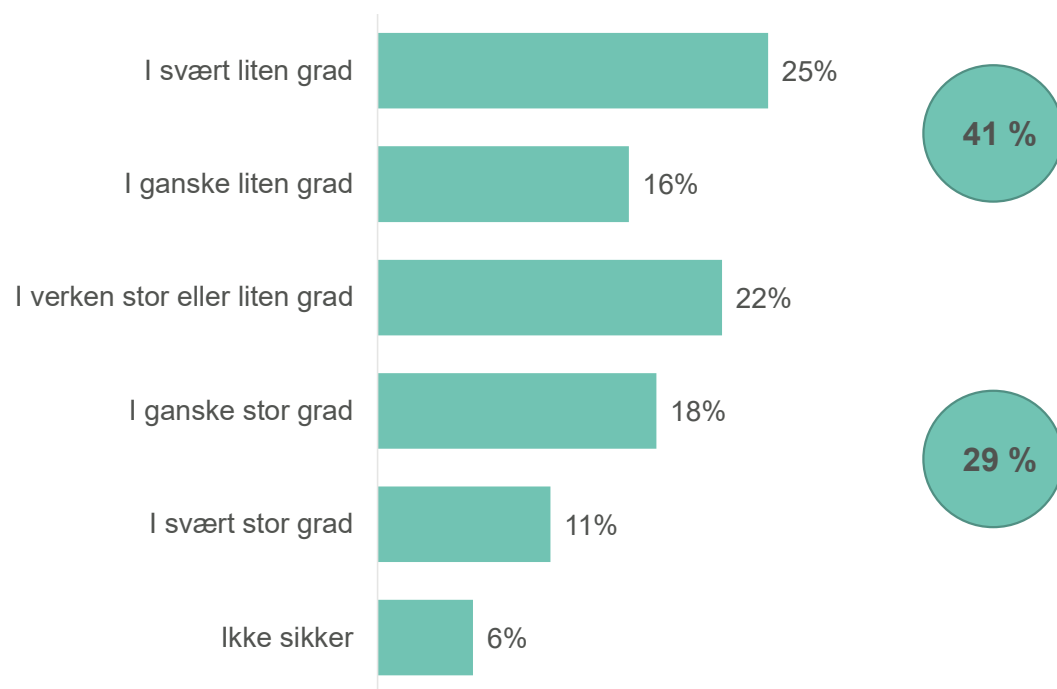
- Opplevd at en kollega med tilgang til alle lugarer har låst seg inn, snoket i mine private ting og sendt meg upassende melding i etterkant. Sto om spesifikke ting som var inne på min lugar.

n= 344

? Av det du krysset av på, hvilke(t) kjønn utsatte deg for noe av dette?

Negative konsekvenser for arbeidssituasjonen

29 % oppgir at det de har blitt utsatt for i ganske eller svært stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen. 41 % sier at det i ganske eller svært liten grad har hatt det.

- 11 % sier at det de ble utsatt for i svært stor grad hadde negative konsekvenser for arbeidssituasjonen sin, som trivsel, motivasjon og lyst til å fortsette i stillingen. 18 % oppgir i ganske stor grad. Sitat hentet fra fritekstsvaret:
- Rederen i (...) seksuelt trakasserte meg, varslet om at dette ikke var greit, måtte finne meg ny jobb. Han reiv av meg overdelen min og viste brystene mine til hele rederiet, han har også slengt mange trakasserende kommentarer.
- 25 % sier at det de ble utsatt for i svært liten grad hadde negative konsekvenser for arbeidssituasjonen. Sitat hentet fra fritekstsvaret:
- Flørting og kommentaren fra kollegaer med samme rang som meg. Fordi jeg ikke ønsket en stor sak av dette, ga jeg beskjed til vedkommende om at jeg ikke var interessert, som resulterte i at de sluttet med det.

n= 344

? I hvilken grad har noe av dette hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen din – som trivsel, motivasjon, lyst til å fortsette i stillingen?

Negative konsekvenser for arbeidssituasjonen

Konsekvenser for arbeidssituasjonen	Base (n=)	Gjennomsnittsverdi 1 = i svært liten grad 5 = i svært stor grad 3 = midtpunktet
TOTAL	322	2,72
Mann	196	2,59
Kvinne	126	2,91
Under 30 år	135	2,97
30–39 år	76	2,66
40–49 år	48	2,46
50–59 år	47	2,57
60 år +	16	2,06
Medlemstid: 2 år eller mindre	154	2,82
Medlemstid: 3 år eller mer	169	2,62
Tillitsvalgt	36	2,47
Ikke tillitsvalgt	287	2,75
Innenriksfart	90	2,51
Fraktesfart/havbruk/service	31	3,04
Fiskeri	39	3,36
Cruisebart	37	2,47
Utenriksfart/offshore NOR	62	2,71
Utenriksfart/offshore NIS	11	3,14
Utenriks ferge NOR	29	2,31

29 % oppgir at det de har blitt usatt for i ganske eller svært stor grad har hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen.

- I tabellen til venstre er svarene på fempunkts skalaen komprimert til en gjennomsnittsverdi. Dersom alle respondentene hadde svart i svært stor grad (verdi 5), hadde gjennomsnittsverdien vært 5,00. Om alle hadde oppgitt verdien 1, i svært liten grad, hadde gjennomsnittsverdien vært 1,00.
- De under 30 år har en signifikant høyere gjennomsnittsverdi enn de som er 40 år og eldre.
- De som jobber innenfor fiskeri har en signifikant høyere verdi enn de som jobber innenfor utenriksfart offshore NOR, innenriksfart, cruisebart og utenriks ferge NOR.
- Sitat hentet fra fritekstsvaret:
- Veldig lite hjelp å få. Holdningene er at hvis du jobber på sjøen så må du tåle sånt. Hovedtillitsmann sa at hvis man var så skjør, så måtte man finne seg en annen jobb. Dette er snakk om seksuell trakassering, både verbalt og fysisk, over lang tid.

n= 344

? I hvilken grad har noe av dette hatt negative konsekvenser for arbeidssituasjonen din – som trivsel, motivasjon, lyst til å fortsette i stillingen?

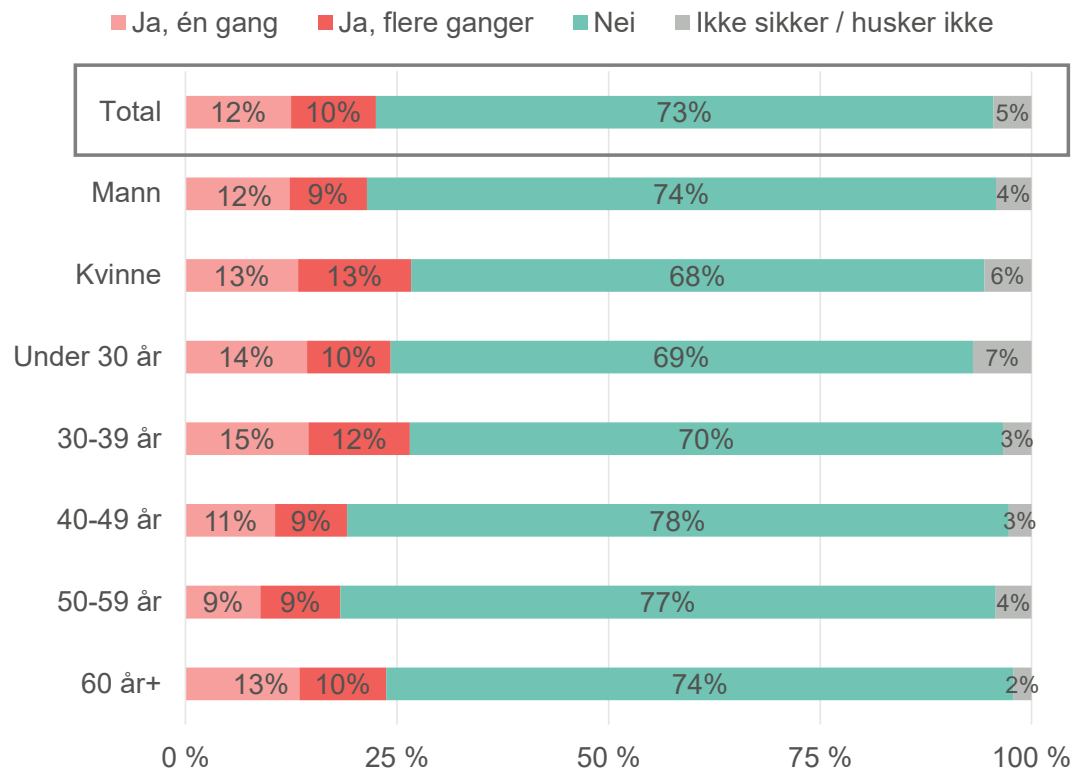

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Varsling på arbeidsplassen – selv berørt

Varslet om kritikkverdige forhold – selv berørt

Totalt har 22 % varslet én eller flere ganger om kritikkverdige forhold som har berørt en selv.

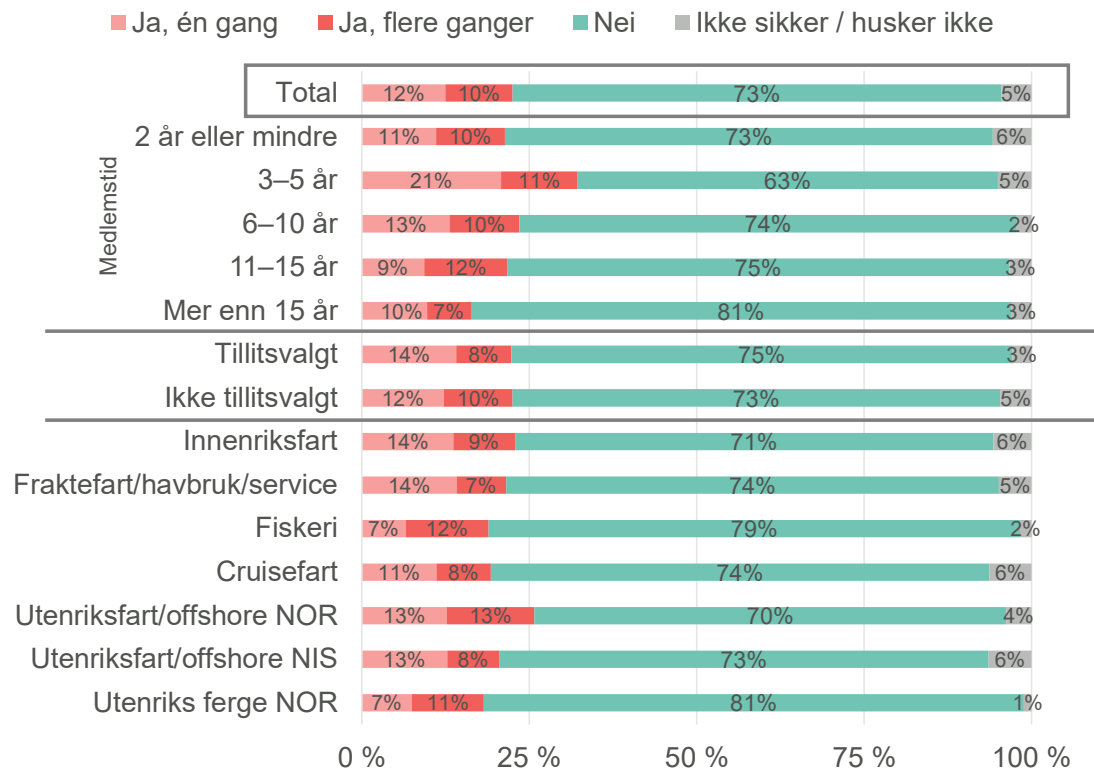
- Blant kvinner er det 26 % som har varslet om kritikkverdig forhold som har berørt en selv, mot 21 % blant menn. Kjønnsforskjellen er ikke signifikant.
- Det fremkommer noen signifikante forskjeller blant aldersgruppene. Signifikant større andeler blant medlemmer under 30 år, og medlemmer i alderen 30-39 år, oppgir at de har varslet om kritikkverdig forhold som har berørt en selv én gang, sammenlignet med medlemmer i alderen 50-59 år. Samtidig ser vi at personer i alderen 40-49 år og 50-59 år, oppgir i signifikant høyere grad at de aldri har varslet om kritikkverdige forhold som har berørt en selv.
- Ser vi på aldersfordelingen innad i gruppen som oppgir at de har varslet, utgjør medlemmer under 40 år 59 % av de som har varslet. Personer under 30 år, utgjør 35 % av de som har varslet.

n= 1130

? Har du varslet om kritikkverdige forhold som har berørt deg på arbeidsplassen din de tre-fire (3-4) siste årene?

Varslet om kritikkverdige forhold – selv berørt

Totalt har 22 % varslet én eller flere ganger om kritikkverdige forhold som har berørt en selv.

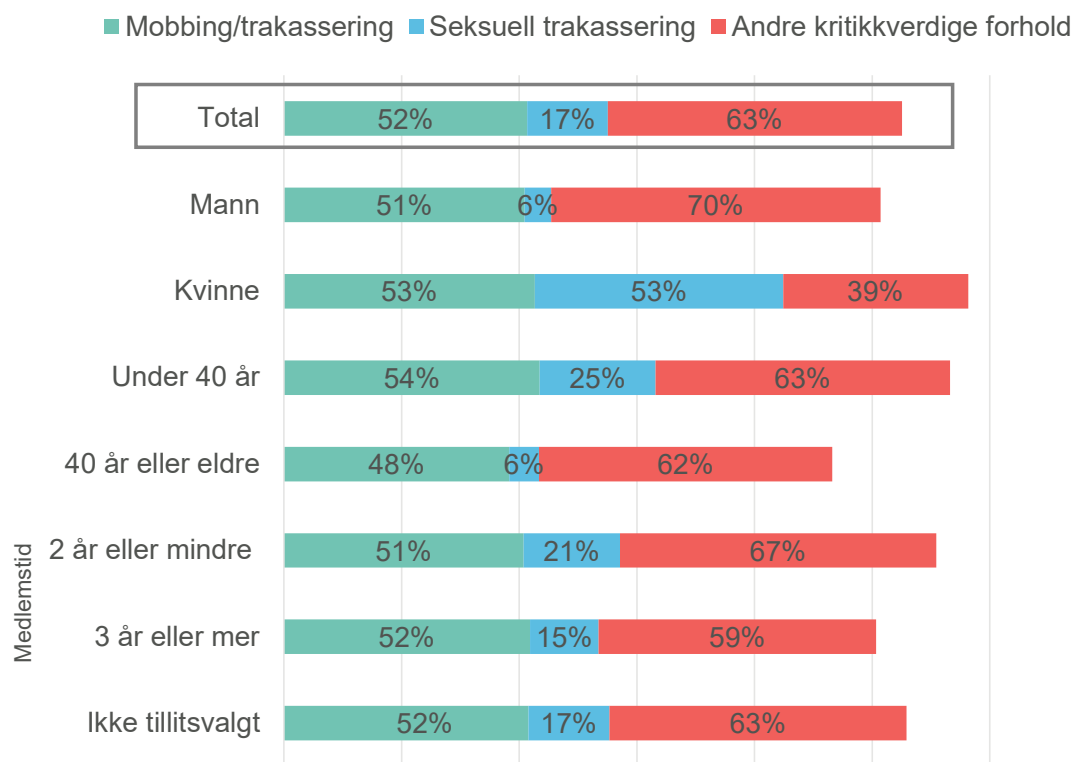
- Blant de som har vært medlem i 3-5 år, er det totalt 31 % som oppgir at de har varslet om kritikkverdig forhold som har berørt en selv, hvorav 21 % har varslet én gang. Dette er signifikant høyere enn de som har vært medlem i henholdsvis 2 år eller mindre, 11-15 år, eller mer enn 15 år.
- Filter: Svart ja på om de har blitt mobbet/trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene:
  - 27 % har varslet én gang, 28 % har varslet flere ganger.
- Filter: Svart ja på om de har blitt seksuelt trakassert på arbeidsplassen sin i løpet av de 3-4 siste årene:
  - 21 % har varslet én gang, 24 % har varslet flere ganger.
- Filter: Svart ja på om de har varslet om kritikkverdige forhold som har berørt en selv på arbeidsplassen de 3-4 siste årene:
  - 55 % har varslet én gang, 45 % har varslet flere ganger.

n= 1130

? Har du varslet om kritikkverdige forhold som har berørt deg på arbeidsplassen din de tre-fire (3-4) siste årene?

Forhold det er varslet om

Andre kritikkverdige forhold utenom mobbing/trakassering og seksuell trakassering er de forhold det har vært mest varslet om.

- Ser vi på aldersgruppene, er det signifikant flere blant medlemmer under 40 år som har varslet om saker knyttet til seksuell trakassering, sammenlignet med medlemmer over 40 år.
- Det er en klar kjønnsforskjell blant de som har varslet om seksuell trakassering. Blant kvinnene som har varslet, har 53 % varslet om seksuell trakassering, mot 6 % blant menn som har varslet.
- Basen for tillitsvalgte er for liten for å kunne si noe sikkert om resultatene, men de viser ingen tydelige forskjeller fra de som ikke er tillitsvalgte.
- Sitatet under er hentet fra fritekstsvaret:

- Tidligere overordnet har utført både fysisk og muntlig trakassering/mobbing, som kroppslig berøring, men mest rop og skrik mens passasjerer og medarbeidere var til stede. Etter at jeg varslet ble det verre og til slutt måtte jeg bytte båt.

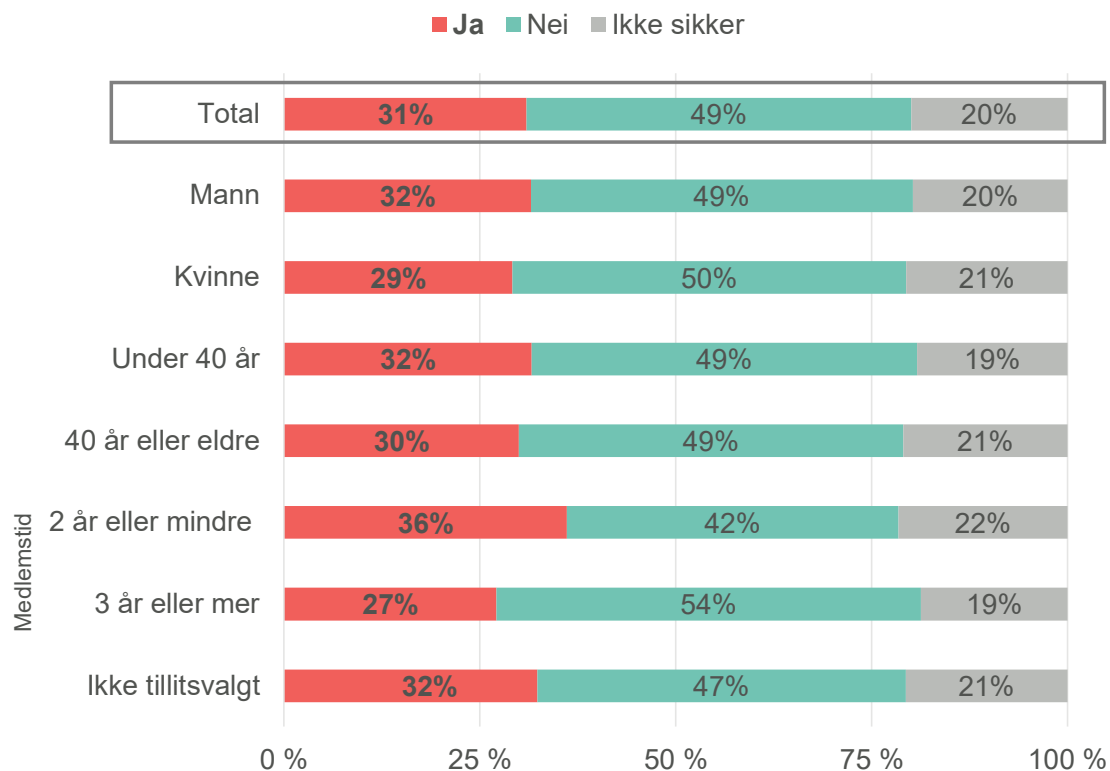
Vi har her valgt å fjerne andelene blant tillitsvalgte, på bakgrunn av for lav basestørrelse, samt splittet aldersvariabelen i to.

n= 254

? Hva slags kritikkverdige forhold har du varslet om?

Negative konsekvenser for deg?

Nesten 1 av 3 har opplevd negative konsekvenser som følge av at de varslet.

- Blant de som har varslet, og har vært medlem i 2 år eller mindre, er det 36 % som opplevde negative konsekvenser, 9 prosentpoeng mer enn blant de som har vært medlem i 3 år eller mer på 27 %. På tross av forskjellens størrelse, er dette ikke en statistisk signifikant forskjell.
- Det er ingen systematiske forskjeller om varselet fikk negative konsekvenser ut ifra hva slags type forhold en meldte ifra om.
- Sitatet under er hentet fra fritekstsvaret:

- Den jeg varslet til tok ikke dette videre, slik at ingenting skjedde. Etter hvert tok jeg selv kontakt med advokat, men fikk beskjed at ingenting kunne gjøres.

Vi har her valgt å fjerne andelene blant tillitsvalgte, på bakgrunn av for lav basestørrelse, samt splittet aldersvariabelen i to.

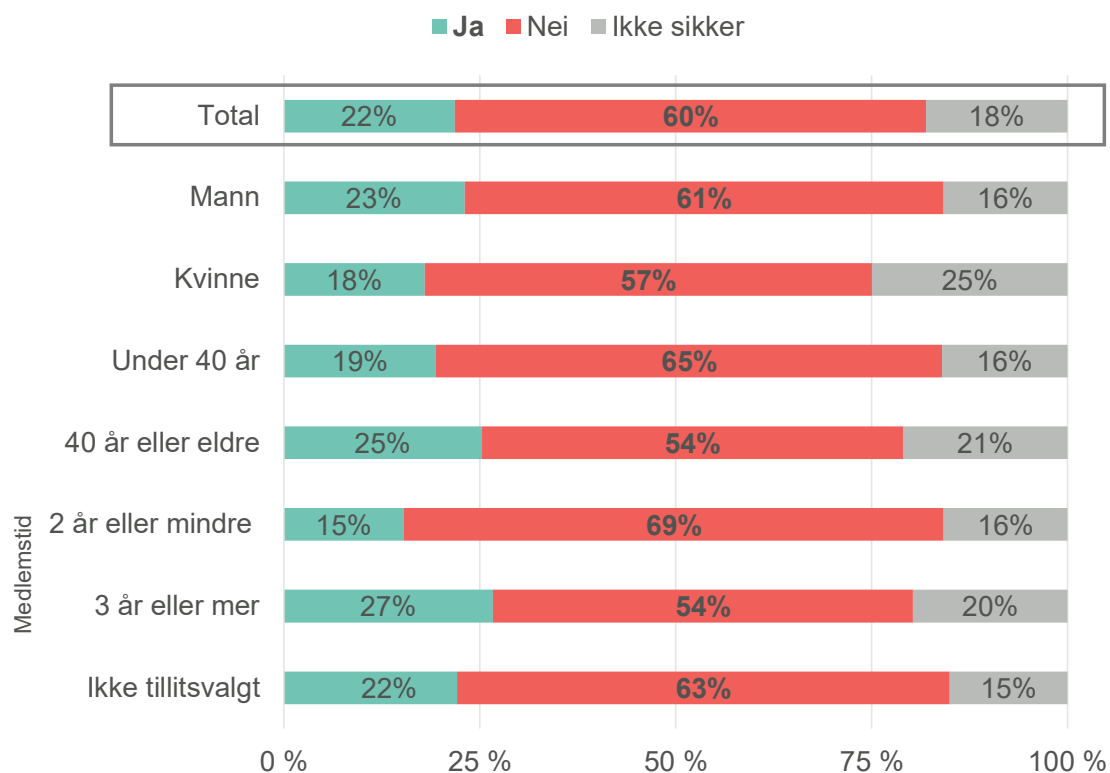
n= 254

? Fikk det at du varslet negative konsekvenser for deg?

Konsekvenser for den/de det ble varslet mot?

6 av 10 oppgir at varslet ikke fikk noen negative konsekvenser for den/de det ble varslet mot.

- Blant de som har varslet, og har vært medlem i 3 år eller mer, er det 27 % som oppgir varselet fikk konsekvenser for den/de det ble varslet mot. Dette er signifikant høyere enn andelen som oppgir det samme, blant de som har varslet og vært medlem i 2 år eller mindre (15 %).
- Sitatene under er hentet fra fritekstsvaret:
  - Kjennes godt å ha varslet om hva andre har opplevd. Har fått ros for det.
  - Angrepet fysisk av skipper grunnet påpekning av skippers manglende forståelse for HMS og prosedyrer. Mottatt gjentatte advarsler fra ledelse som gjengjeldelse for varsel mot skipper.

Vi har her valgt å fjerne andelene blant tillitsvalgte, på bakgrunn av for lav basestørrelse, samt splittet aldersvariabelen i to.

n= 254

? Fikk varselet noen konsekvenser for den/de som du varslet mot?

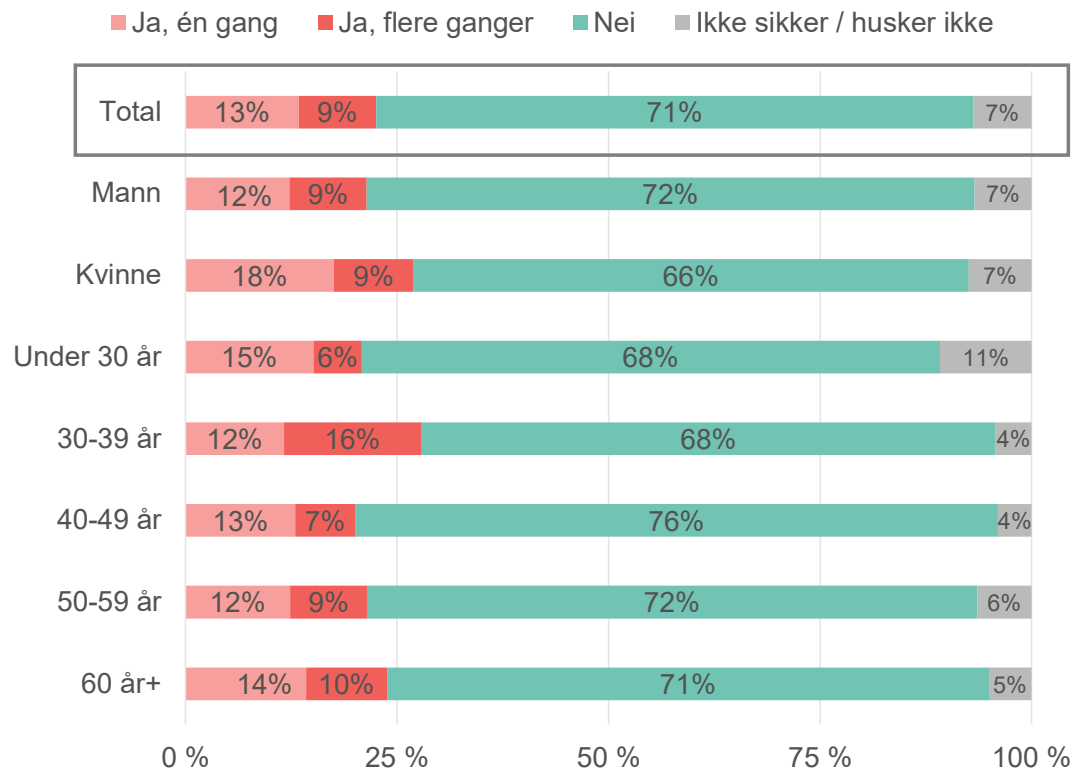

Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Varsling på arbeidsplassen – andre berørt

Varslet om kritikkverdige forhold – andre berørt

22 % har varslet én eller flere ganger om kritikkverdig forhold som har berørt andre enn seg selv.

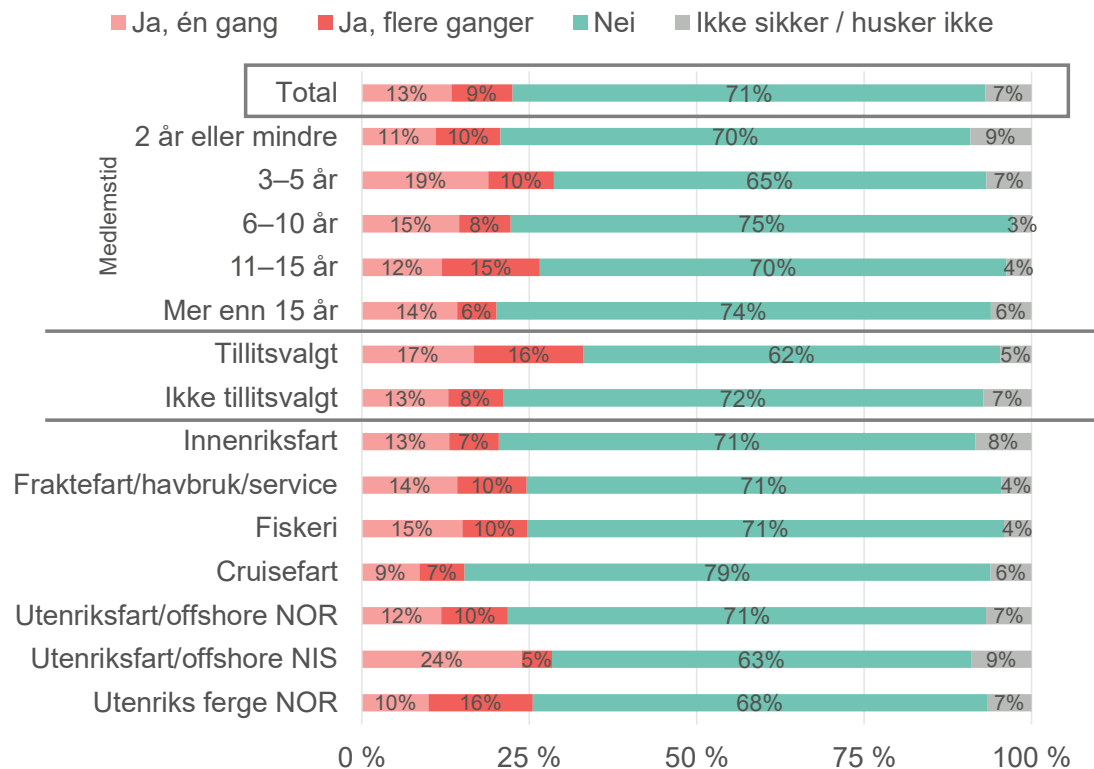
- Signifikant flere kvinner enn menn oppgir å ha varslet én gang.
- Blant medlemmer i alderen 30-39 år, er det signifikant flere som har varslet om forhold som har berørt andre enn seg selv flere enn én gang, sammenlignet med de øvrige aldersgruppene. Vi så en lignende tendens på spørsmålet om varsling om forhold som har berørt en selv.
- Det kan være en viss sammenheng mellom personer som har varslet på vegne av seg selv eller andre. Blant de som har varslet om forhold som har berørt en selv, har 57 % varslet på vegne av andre. Blant de som ikke har varslet om forhold som har berørt en selv, er det 84 % som ikke har varslet på vegne av andre. Dette kan henge sammen med kunnskap om varslingsrutiner, subjektiv terskel for varsling, og vurdering av hva som bør varsles om.

n= 1130

? Har du varslet om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn deg selv på arbeidsplassen din de tre-fire (3-4) siste årene?

Varslet om kritikkverdige forhold – andre berørt

22 % har varslet én eller flere ganger om kritikkverdig forhold som har berørt andre enn seg selv.

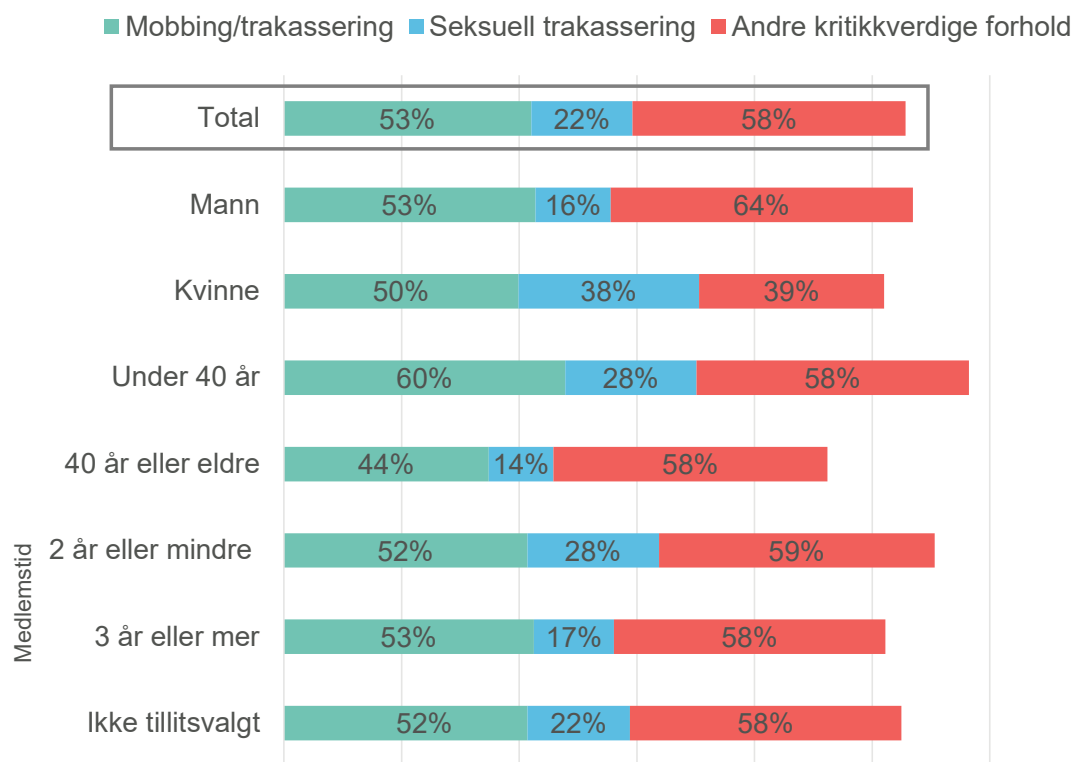
- Blant tillitsvalgte er det signifikant flere som har varslet om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn seg selv én eller flere ganger, sammenlignet med medlemmer som ikke er tillitsvalgt. Blant de tillitsvalgte er det til sammen 1 av 3 som har varslet én eller flere ganger. Dette henger med stor sannsynlighet sammen med at tillitsvalgte sitter i en posisjon for å ta videre saker på vegne av andre, og at de har bedre kjennskap til varslingsrutiner.
- Det er ingen signifikante forskjeller mellom fartsområdene, eller lengde på medlemskap.

n= 1130

? Har du varslet om kritikkverdige forhold som har berørt andre enn deg selv på arbeidsplassen din de tre-fire (3-4) siste årene?

Forhold det er varslet om

De fleste varslingssaker omhandlet mobbing eller trakassering, eller andre kritikkverdige forhold.

- 38 % av kvinnene som har varslet om kritikkverdige forhold som har berørt andre, har varslet om seksuell trakassering. Dette er en signifikant høyere andel sammenlignet med menn, hvorav 16 % av de som har varslet om forhold som har berørt andre, har omhandlet seksuell trakassering.
- Betydelig flere blant de under 40 år, har varslet om alle formene for kritikkverdige forhold, sammenlignet med de over 40 år. Det er statistisk signifikante forskjeller i andelene som har varslet om henholdsvis mobbing/trakassering og seksuell trakassering.

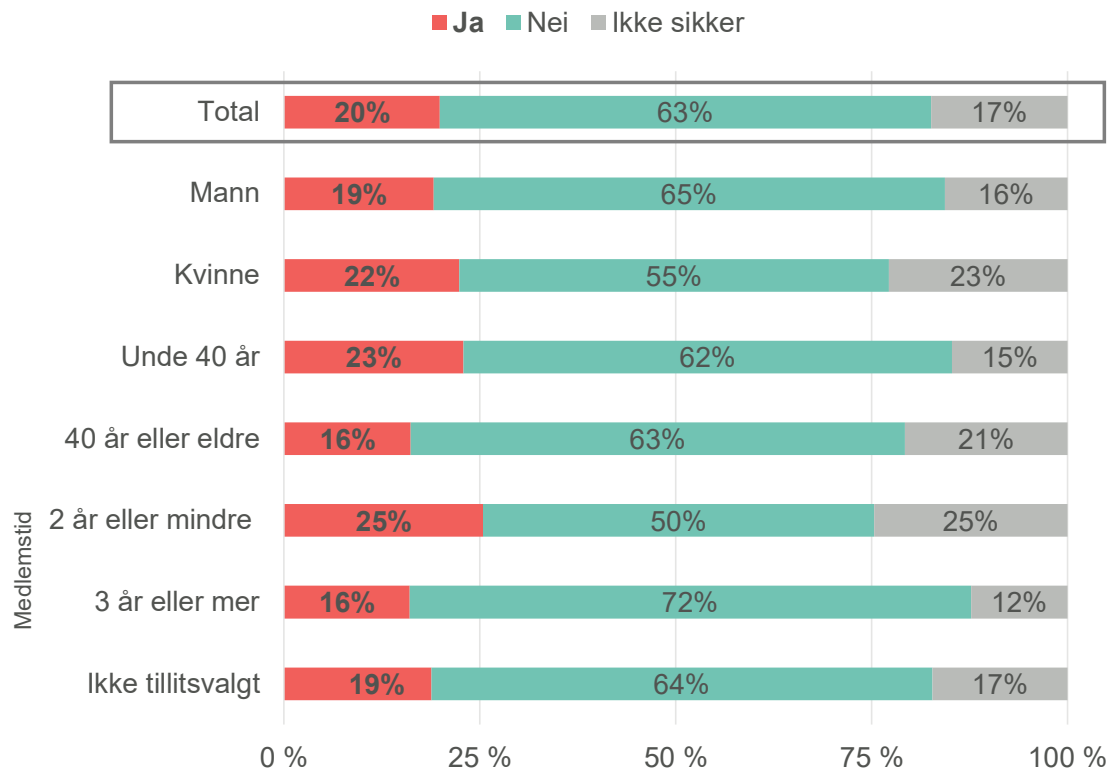
Vi har her valgt å fjerne andelene blant tillitsvalgte, på bakgrunn av for lav basestørrelse, samt splittet aldersvariabelen i to.

n= 255

? Hva slags kritikkverdige forhold har du varslet om?

Negative konsekvenser for deg?

2 av 10 opplevde negative konsekvenser som følge av at de varslet om kritikkverdige forhold som berørte andre enn seg selv.

- Blant de som har varslet, og har vært medlem i 3 år eller mer, svarer signifikant flere at varslingen ikke ga dem noen negative konsekvenser, sammenlignet med de som har vært medlem i 2 år eller mindre.
- Vi ser ingen systematiske forskjeller om varselet fikk negative konsekvenser ut ifra hva slags type forhold en meldte ifra om.

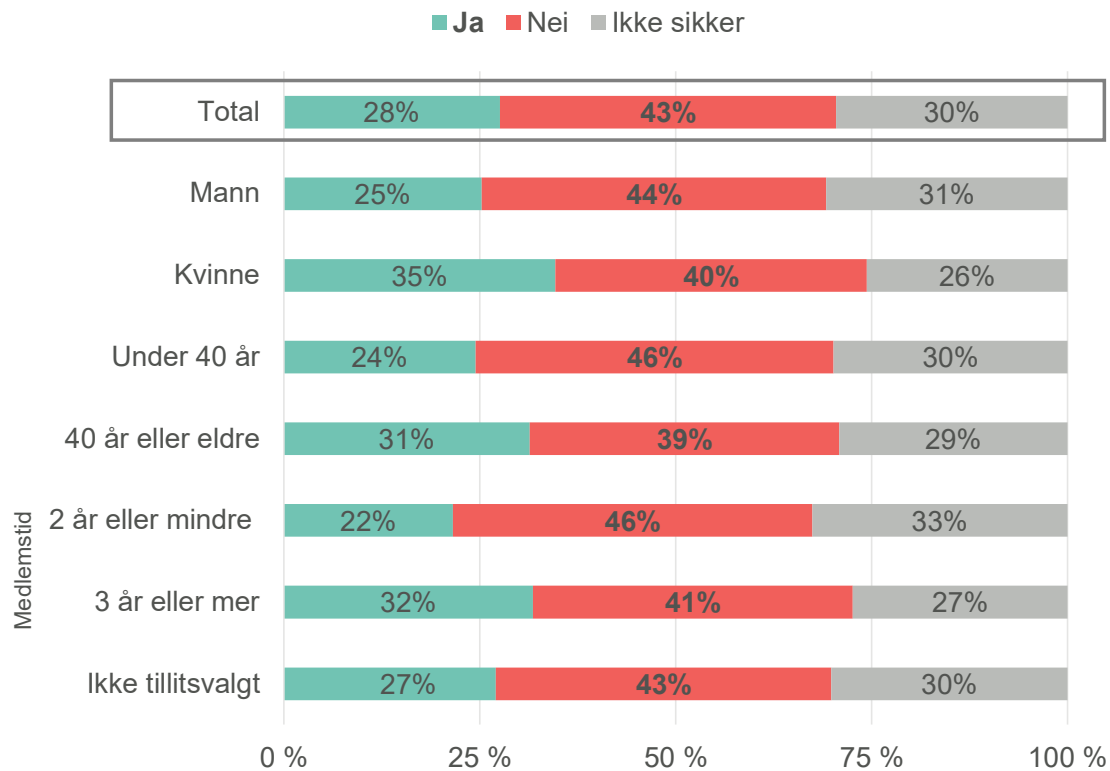
Vi har her valgt å fjerne andelene blant tillitsvalgte, på bakgrunn av for lav basestørrelse, samt splittet aldersvariabelen i to.

n= 255

? Fikk det at du varslet om kritikkverdige forhold som berørte andre enn deg selv negative konsekvenser for deg?

Konsekvenser for den/de det ble varslet mot?

43 % oppgir at varselet ikke fikk noen konsekvenser for den eller de det ble varslet mot.

- Det er ingen statistisk signifikante forskjeller mellom undergruppene.

Vi har her valgt å fjerne andelene blant tillitsvalgte, på bakgrunn av for lav basestørrelse, samt splittet aldersvariabelen i to.

n= 255

? Fikk varselet noen konsekvenser for den/de som du varslet mot?

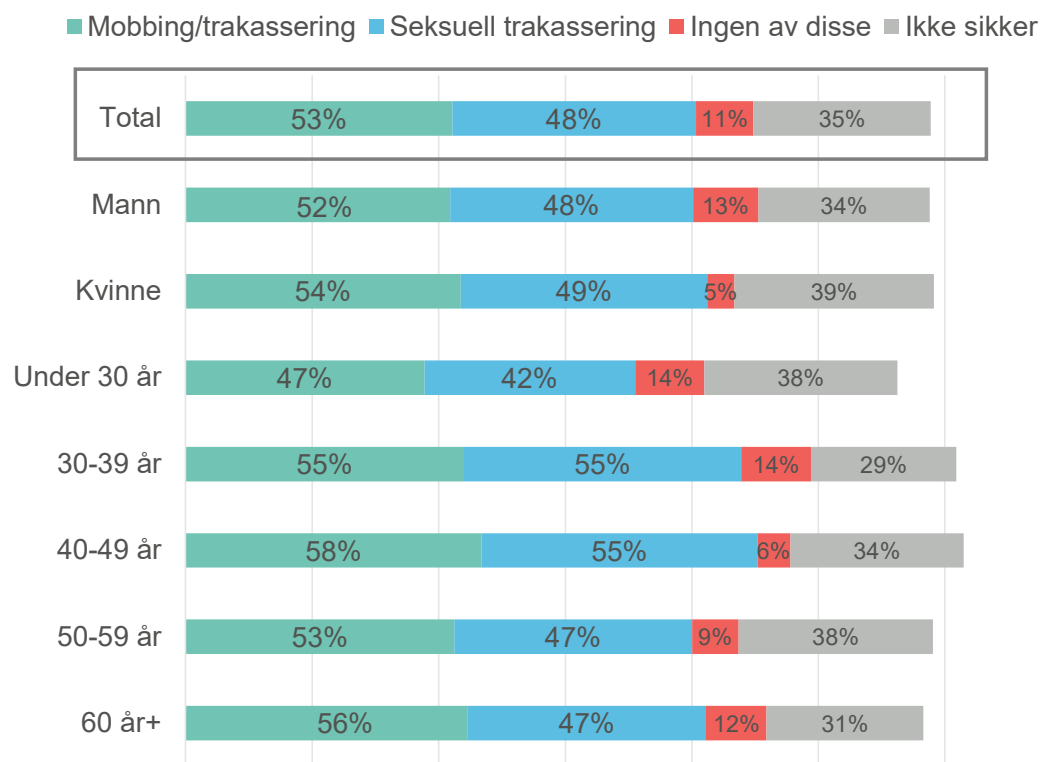
Medlemsundersøkelse 2023 – Norsk Sjømannsforbund

Varslingsrutiner på arbeidsplassen

Varslingsrutiner for mobbing, trakassering eller seksuell trakassering på arbeidsplassen

35 % er ikke sikker på om det finnes varslingsrutiner på arbeidsplassen.

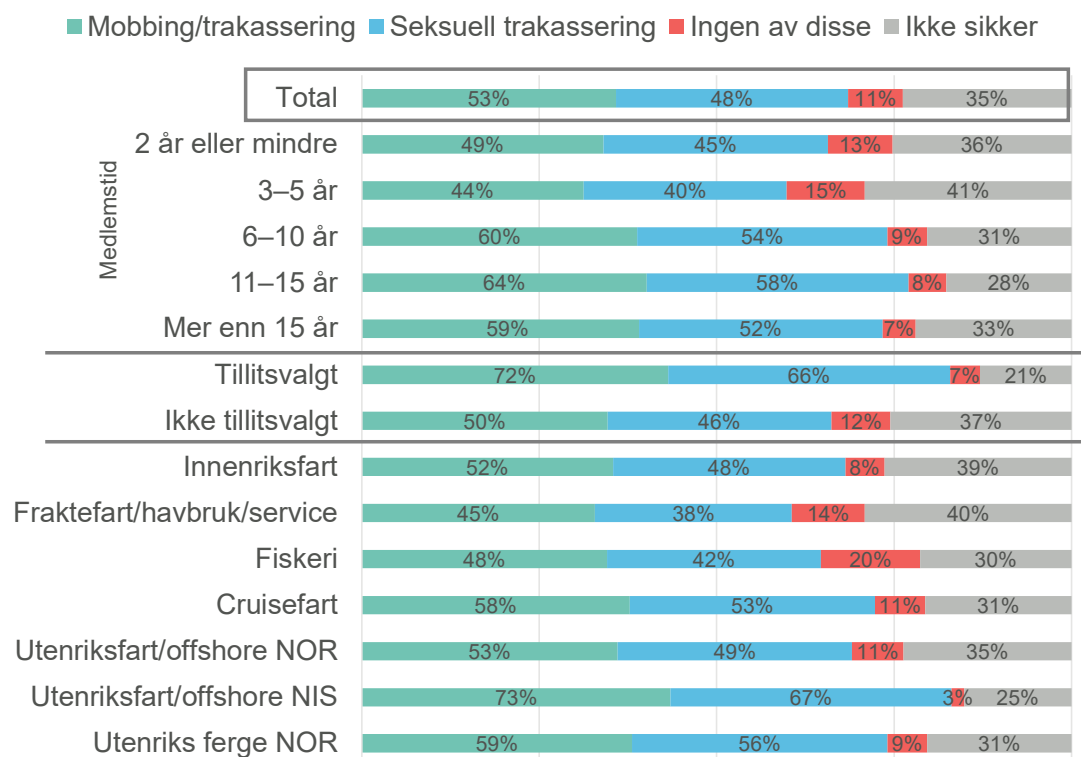
- Blant menn er det signifikant flere som oppgir at det ikke finnes noen varslingsrutiner, sammenlignet med kvinner.
- Videre ser vi også at det er signifikant flere i de to yngste aldersgruppene som oppgir at det ikke eksisterer noen varslingsrutiner, sammenlignet med aldersgruppen 40-49 år.
- Sitatet under er hentet fra fritekstswaret:
- Ikke anledning til å varsle og tvangsflyttet til annen ferge.

n= 1130

? Finnes det varslingsrutiner for mobbing, trakassering eller seksuell trakassering på arbeidsplassen din?

Varslingsrutiner for mobbing, trakassering eller seksuell trakassering på arbeidsplassen

35 % er ikke sikker på om det finnes varslingsrutiner på arbeidsplassen.

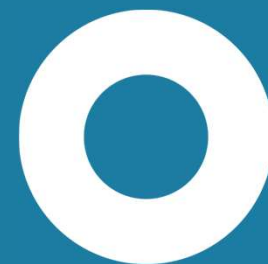
- Blant de som har vært medlem i 6 år eller mer, ser vi at det gjennomgående er signifikant flere som oppgir at det eksisterer varslingsrutiner for mobbing/trakassering og seksuell trakassering, sammenlignet med de som har vært medlemmer i kortere tid.
- Blant de som arbeider innen fiskeri, oppgir 20 % at det ikke eksisterer noen varslingsrutiner, tydelig høyere enn de øvrige arbeidsområdene.

n= 1130

? Finnes det varslingsrutiner for mobbing, trakassering eller seksuell trakassering på arbeidsplassen din?

Opinion AS | Vulkan 16 | 0178 OSLO

Opinion:

www.opinion.no

hei@opinion.no

[@opinionoslo](https://twitter.com/opinionoslo)